

YHTEISKUNTAVASTUUN
RAPORTTI **2013**

 STOCKMANN

LINDEX Seppälä

SISÄLTÖ

Olemme sitoutuneet kestävään kehitykseen ja tarjoamme asiakkaillemme vastuullisia ostoskokemuksia.

Voimme ottaa vastuullisuusnäkökulmat huomioon läpi koko arvoketjun tekemällä tiivistä yhteistyötä kumppaneidemme kanssa.

8

Yhteiskuntavastuun johtaminen, strategia ja tavoitteet

Yhteiskuntavastuustrategia tukee liiketoiminnan tavoitteita ja vastuullisuutta johdetaan osana liiketoimintaa. Strategia, tavoitteet ja vuoden 2014 vastuullisuustyön painopistealueet löytyvät sivulta 8 alkaen.

13

Mistä muotituotteemme tulevat?

Vastuullisuus on yksi perusarvoistamme. Vastuullinen tapa toimia tuo arvomme näkyviksi joka päivä. Esimerkkejä arjesta, kuten tarina muotituotteiden matkasta myymälään, löytyy sivulta 13 alkaen.

18

GRI-tunnusluvut

Vuoden 2013 raportissa on eriytetty GRI-tunnusluvut omaksi osioksi. Tunnusluvut löytyvät sivulta 18 alkaen.

UUOSI 2013 PÄHKINÄNKUOESSA

- 3** Raportointiperiaatteet
- 4** Toimitusjohtajan katsaus
- 5** Vastuullisuusteot numeroina
- 6** Stockmann vuonna 2013
- 7** Tunnuslukuja ja palkintoja

JOHDANTO VASTUULLISEEN TOIMINTAAN

- 8** Strategia ja tavoitteet
- 10** Painopistealueita vuonna 2014
- 11** Vastuullisuustyö muodin arvoketjussa
- 12** Sidosryhmäyhteistyö

VASTUULLISUUS ARJESSA

- 13** Toissä Stockmann-konsernissa
- 14** Mistä muotituotteemme tulevat?
- 15** Kierrätystä ja kansainvälisiä ympäristöprojekteja
- 16** Ympäristövastuun virstanpylväitä 2000-luvulla

GRI-SISÄLTÖVERTAILU JA TUNNUSLUVUT

- 17** GRI-sisältövertailu
- 18** Sosiaalisen vastuun johtaminen ja tunnusluvut
- 24** Ympäristövastuun johtaminen ja tunnusluvut
- 28** Stockmann-konsernin hiilijalanjälki
- 29** Taloudellisen vastuun johtaminen ja tunnusluvut

YHTEYSTIEDOT

- 31** Ota yhteyttä

RAPORTOINTIPERIAATTEET

Tämä raportti kertoo Stockmann-konsernin vastuullisuustyön painopisteistä ja tuloksista. Yhteiskuntavastuuraportti on suunnattu keskeisille sidosryhmille (s. 12) ja siihen on koottu tiedot tilikaudelta 1.1.–31.12.2013.

Yhteiskuntavastuun raportti 2013 kattaa konsernin kaikki omat toiminnot, joihin kuuluvat kaksi liiketoimintayksikköä (tavarataloryhmä ja muotiketjut) 15 toimintamaassa, konsernihallinnon toiminnot Suomessa ja ostokonttorit viidessä Aasian maassa. Raportti ei kata Lindexin franchising-myymlöitä, joita oli vuoden 2013 lopussa 35 myymälää kuudessa maassa neljän kumppanin vetämänä. Osa henkilöstöä ja ympäristöä koskevista tunnusluvuista raportoidaan vain Suomen osalta, jonka osuus oli 48 prosenttia liikevaihdosta ja 46 prosenttia henkilöstöstä vuonna 2013. Poikkeukselliset rajaukset sekä mittaus- ja laskentaperiaatteet on kerrottu kyseisten tunnuslukujen yhteydessä. Tavoitteenamme on vähitellen laajentaa raportointia kattavammaksi kyseisten tunnuslukujen osalta.

RAPORTIN VIITEKEHYS

Global Reporting Initiative (GRI) G3 -raportointiohjeistoa on käytetty raportin viitekehyksenä. Raportissa noudatetaan GRI-laskentaperiaatteita soveltuvin osin. GRI-tunnusluvut on valittu olennaisuuden (s. 9) perusteella. Tunnusluvut on eriytetty raportissa omaksi osioksi ja ne löytyvät sivulta 18 alkaen. Tarkempi vertailu ja GRI:n tunnuslukuhakemisto on luettavissa yhtiön kotisivuilla.

Vuoden 2013 raportti on viides yhtiön vuosikertomuksesta erillisenä julkaistu yhteiskuntavastuun

raportti. Edellinen, vuotta 2012 käsitellyt raportti, ilmestyi huhtikuussa 2013. Kaikki konsernitason yhteiskuntavastuuraportit ovat luettavissa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa stockmanngroup.com. Lisäksi konsernin muotiketjuista Lindex julkaisee tarkempia tietoja yhteiskuntavastuustaan kotisivuillaan lindex.com.

Stockmannin oman arvion mukaan tämän raportin laajuus täyttää GRI-ohjeiston C-tason vaatimukset. PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut neuvonantajana raportissa olevan konsernitason hiilijalanjäljen laskennassa. Taloudelliseen vastuuseen liittyvät tunnusluvut on tarkistettu tilinpäätökseen kohdistuvan tilintarkastuksen yhteydessä, jonka teki kaikissa toimintamaissa ja tytäryrityksissä tilintarkastusyhteisö KPMG. Koko raportille ei ole tehty ulkopuolista varmennusta.

GLOBAL COMPACT JA COMMUNICATION ON PROGRESS (COP)

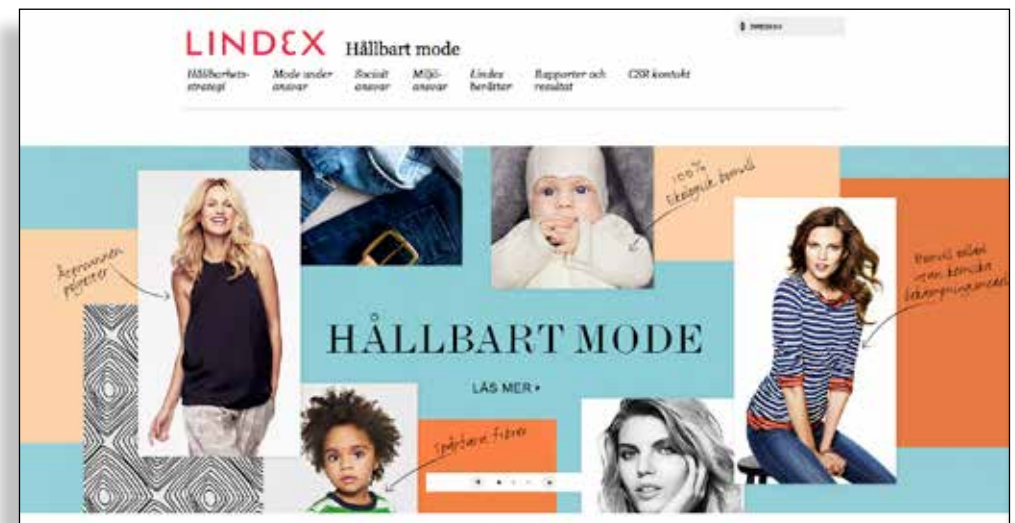
Tuemme YK:n Global Compact -aloitetta. Stockmann edistää Global Compact -aloitteen mukaisesti ihmisoikeuksia, työelämän oikeuksia, ympäristötyötä ja korruption vastaista toimintaa. Vuoden 2013 yhteiskuntavastuun raportti on samalla myös Stockmann-konsernin kolmas COP-raportti.

Yhteiskuntavastuun raportit ja vuosikertomukset: stockmanngroup.com

Konsernin taloudelliset tunnusluvut on julkaistu vuoden 2013 vuosikertomuksessa.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS: VASTUULLISUUS ON ENNAKOINTIA JA KÄYTÄNNÖN TEKOJA

Vuosi 2013 oli haasteellinen vuosi päämarkkinoilamme Suomessa ja Venäjällä, mutta raportointivuoteen mahtuu myös onnistumisia ja lukuja, joista voimme olla ylpeitä. Tähän yhteiskuntavastuun raporttiin on koottu vuoden vastuullisuustyön kohokohdat, olennaiset tunnusluvut sekä suunnattu katsetta myös tulevaisuuteen, vuoden 2014 painopistealueisiin.

Stockmannin visiona on olla vähittäiskaupan edelläkävijä. Edelläkävijä näkyy vastuullisuustyösämme ennakointina ja käytännön tekoina. Ennakoinnin kautta pyrimme esimerkiksi hallitsemaan omaan toimintaamme ja hankintaketjuumme liittyviä riskejä. Vuonna 2013 hyväksytyt, koko konsernin yhteiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct), sitoutuminen Global Compact -aloitteeseen sekä muut linjaukset ja sopimukset opastavat työntekijöitämme ja kumppaneitamme arjen vastuulliseen toimintaan.

Kevään 2013 aikana Stockmann sitoutui sopimukseen palo- ja rakennusturvallisuuden parantamiseksi Bangladeshissa (The Accord on Fire and Building Safety). Sopimuksen tavoitteena on parantaa tekstiiliteollisuuden työntekijöiden työturvallisuutta, ja se täydentää Stockmannin pitkäaikaista työtä vastuullisen hankintaketjun varmistamiseksi. Vastaamme asiakkaidemme toiveisiin saada lisää tietoa tuotteiden valmistusmaista ja olemme julkaisseet pääosan sekä Stockmannin että Lindexin käyttämistä tehtaista yhtiön kotisivuilla. Sepälän lista julkaistaan myöhemmin vuoden 2014 aikana.

STOCKMANN ON SUUNNANNÄYTTÄJÄ

Tavarataloryhmässä ISO 14001 -johtamisjärjestelmiä on käytetty Suomessa yli kymmenen vuoden ajan ja ostokonttoreillemme on laadittu erilliset ympäristöohjeistukset. Kehitämme hiilijalanjälkilaskentaa jatkuvasti; tänä vuonna toteutimme laskennan keskitetysti koko konsernin osalta. Asiakkaillemme tarjoamme mahdollisuuden vastuullisiin tekoihin laajan tuotevalikoimamme kautta.

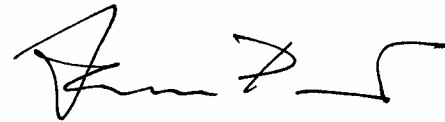
Tavoitteenamme on myös tehdä taloudellista tulosta ja tuottaa lisäarvoa kaikille sidosryhmillämme. Stockmannin vuoden 2013 tulos jäi tavoitteesta, emmekä ole kaupan alan murroksessa välittyneet henkilöstövähennyksiltä. Säilyttääkseen kilpailukykyisen toiminnan tulevaisuudessa Stockmann aloitti keväällä 2013 kustannussäästöohjelman ja toteuttaa vuoden 2014 aikana rakenteellisia uudistuksia. Tavoitteenamme on vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta huolehtia henkilöstömme hyvinvoinnista ja osaamisesta, jonka turvin voimme jatkossakin ylittää asiakkaidemme odotukset.

YHTEISKUNTAVASTUUN VAATII YHTEISTYÖTÄ

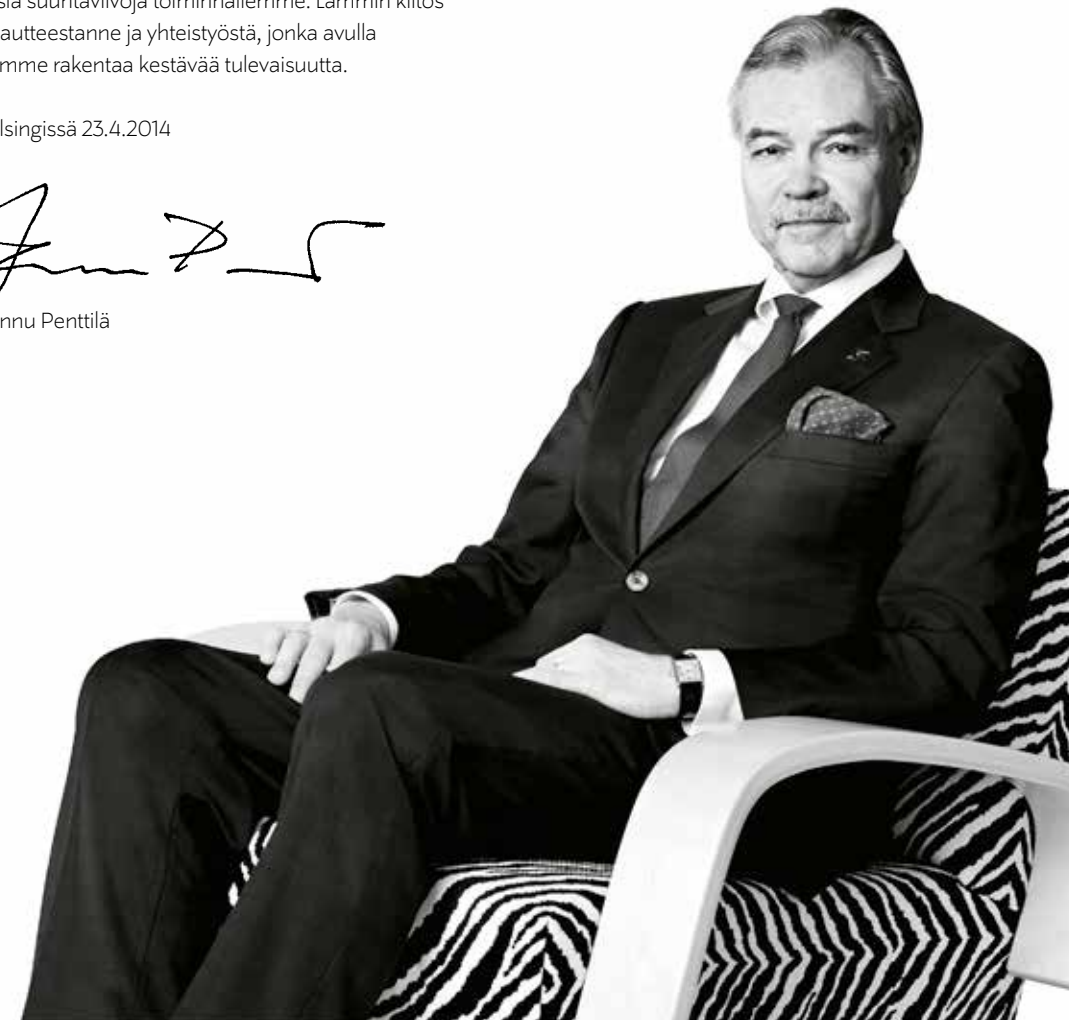
Vastuullinen yritystoiminta edellyttää hyviä, luotettavia kumppaneita arvoketjun jokaisessa vaiheessa. Samalla vaaditaan jatkuvaa toimintaympäristön tarkkailua ja toimintatapojen kehittämistä.

Parantaaksemme vastuullisuustyötämme toteutimme vuoden 2013 aikana sidosryhmätutkimuksen, johon vastasi yli 500 kanta-asiakastamme. Lisäksi haastattelimme osakkeenomistajia, kumppaneita ja muiden keskeisten sidosryhmien edustajia. Tutkimuksesta saatu palaute on antanut uusia suuntaviivoja toiminnallemme. Lämmin kiitos palautteestanne ja yhteistyöstä, jonka avulla voimme rakentaa kestävää tulevaisuutta.

Helsingissä 23.4.2014

Hannu Penttilä

VASTUULLISUUSTEOT NUMEROINA

8,7

MILJOONAA KANTA-ASIAKASTA

Tarjoamme asiakkaillemme rahan-arvoisia etuja Stockmann-, Hobby Hall-, Seppälä Klubi- ja More at Lindex -kanta-asiakasohjelmien kautta.

NOIN

60 000

osakkeenomistajaa, joista useat ovat myös kanta-asiakkaita. Stockmannilla on ollut kanta-asiakasoptiojärjestelmiä vuodesta 1999.

Työllistimme yhteensä
15 maassa noin

15 000

henkilöä. Eniten työntekijöitä oli Suomessa, Venäjällä ja Ruotsissa.

Muodin omien merkkien hankinta-ketjussa tehtiin yhteensä

378

tehdastarkastusta. Näistä 186 oli ulkoisia BSCI-auditointeja ja 171 omia tarkastuksia. Lisäksi käyttämissämme bangladeshilaisissa tehtaissa tehtiin 21 sähkö tarkastusta.

Suomen tavaratalotoiminnot liittyivät kaupan alan

ENERGIA-TEHOKKUUS-

ohjelmaan. Stockmann on asettanut tavoitteeksi säästää 9 prosenttia vuoden 2005 energian loppukäytöstä vuoteen 2016 mennessä.

LAJITTELEMME TARKASTI

Suomen tavaratalojen lajitteluastetavoite on 95 %. Suomen tavaratalot ylittivät kunnianhimoisen tavoitteensa tuloksella

96,2 %

Lindex toimi konsernissa edelläkävijänä, kun se julkaisi verkkosivuillaan **toimittaja- ja tehdaslistansa**. Stockmann aloitti vuoden aikana kartoitustyöt julkaistaakseen omien merkkien vaatteita valmistavat tehtaات. Lista julkaistiin yhtiön kotisivuilla

29.4.2014.

Seppälän lista julkaistaan myöhemmin vuoden 2014 aikana.

Stockmann-konserni on sitoutunut Bangladeshin tehdasturvallisuuden parantamiseen. Stockmann liittyi toukokuussa 2013 ainoana suomalaisena yrityksenä palo- ja rakennusturvallisuuden sopimukseen, THE ACCORD ON FIRE AND BUILDING SAFETY IN

BANGLADESH

Tavoitteena on kehittää tekstiiliteollisuuden työntekijöiden turvallisia työoloja ja systematisoida valvontaa. Sopimukseen osallistuu monia kaupan alan toimijoita. Sopimus syntyi kansainvälisten ammattiliittojen kattojärjestöjen IndustryALLin ja UNI Global Unionin aloitteesta ja siinä on mukana yli 150 toimijaa 20 maasta.

MUOTITUOTTEISSA ENEMMÄN

VASTUULLISIA MATERIAALEJA

Lokakuussa Lindex laajensi tuotevalikoimiansa ja lanseerasi miesten

LXM-MALLISTON.

Malliston tuotteet on valmistettu 95-prosenttisesti ympäristöystävällisistä materiaaleista. Raportointi vuonna myynnissä oli yli 12 miljoonaa luomupuuvillasta, kierrätys- tai Tencel-kuidusta tai Better Cotton -puuvillasta valmistettua tuotetta.

Lue lisää vastuullisuustyöstämme:
stockmanngroup.com/vastuullisuus

STOCKMANN VUONNA 2013

Stockmann on suomalainen vuonna 1862 perustettu vähittäiskauppaa harjoittava pörssiyhtiö. Stockmann-konsernin liiketoimintayksiköt ovat tavarataloryhmä ja muotiketjut. Konsernilla on toimintaa 21 maassa.

Stockmann-konsernin liikevaihto oli 2 037,1 miljoonaa euroa ja liikevoitto laski 54,4 miljoonaan euroon vuonna 2013. Osakekohtainen tulos oli 0,67 euroa. Henkilöstöä oli vuoden lopussa 15 441.

Stockmann Oyj Abp:n osake on listattu NASDAQ OMX Helsingin pörssissä. Osakkeenomistajia oli 59 475 vuoden 2013 lopussa. Stockmannin hallitus on määritellyt osingonjakotavoitteeksi yli puolet varsinaisen liiketoiminnan tuottamasta voitosta. Osinkoa vuodelta 2013 maksettiin 0,40 euroa osakkeelta eli 59,5 prosenttia tuloksesta.

Stockmann-konsernilla on 16 tavarataloa, noin 700 muotimyyntiä 16 maassa ja viisi verkkokauppaa. Konserniin kuuluu lisäksi kuusi ostokonttoria viidessä Aasian maassa. Konsernin emoyhtiön pääkonttori sijaitsee Helsingissä.

TAVARATALORYHMÄ

Liikevaihto: 1 232,6 miljoonaa euroa
Henkilöstö keskimäärin: 8 469

STOCKMANN: More than I expected – Enemmän kuin odotin

Tarjoaa ainutlaatuisen laajat ja korkeatasoiset valikoimat kansainvälisiä merkkituotteita sekä erinomaista asiakaspalvelua modernissa ja inspiroivassa ostosympäristössä.

16

tavarataloa neljässä maassa, 12 Stockmann Beauty -myymälää, Nevsky Centre -kauppa-keskus Pietarissa, yksi Outlet- ja yksi Hobby Hall -myymälä. Lisäksi Suomessa kolme verkkokauppaa:
stockmann.com
akateeminen.com
hobbyhall.fi

MUOTIKETJUT

Liikevaihto: 805,2 miljoonaa euroa
Henkilöstö keskimäärin: 6 357

LINDEX: Maailmanluokan muotielämyksiä

Tarjoaa inspiroivaa muotia sopivaan hintaan, valikoimissa on useita eri konsepteja naisten-, miesten- ja lastenvaatteissa, alusvaatteissa ja kosmetiikassa.

479

myymälää 16 maassa. Lisäksi
lindex.com-verkkokauppa
EU:n alueella sekä Norjassa.

SEPPÄLÄ: Rohkea haastaja kansainvälisessä muotikaupassa

Tarjoaa laajan valikoiman kansainvälistä muotia naisille, miehille ja lapsille.

209

myymälää 5 maassa. Lisäksi
seppala.fi-verkkokauppa Suomessa.

OSTOKONTTORIT

Stockmann-konsernin ostokonttorit sijaitsevat Bangladeshissa, Intiassa, Kiinassa, Pakistanissa ja Turkissa. Ne hankkivat muotia Lindexille, Seppälälle ja tavarataloryhmän omille muodin tuotemerkeille verkostosta, johon kuuluu noin 200 tavarantoimittajaa ja noin 360 tehdasta. Ostokonttoreissa työskenteli vuoden 2013 lopussa noin 150 henkilöä.

Tarkempia tietoja yhtiön taloudellisista tunnusluvusta: stockmanngroup.com.

TUNNUSLUKUJA JA PALKINTOJA

Stockmannilla on vankka jalansija kansainvälisessä tavaratalo- ja muotikaupassa. Konsernilla on 16 tavarataloa ja noin 700 muotimyymälää 16 maassa. Vuonna 2013 muotia myytiin noin 1,4 miljardilla eurolla.

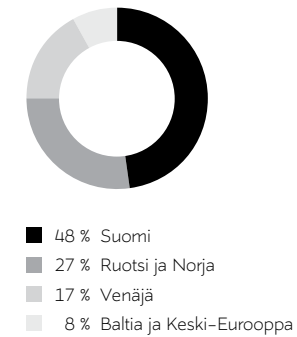
Myymälämaat kartalla: ① Suomi, ② Venäjä, ③ Viro, ④ Latvia, ⑤ Ruotsi, ⑥ Norja, ⑦ Liettua, ⑧ Puola, ⑨ Tšekin tasavalta, ⑩ Slovakia, ⑪ Islanti, ⑫ Kroatia, ⑬ Bosnia-Hertsegovina, ⑭ Serbia, ⑮ Saudi-Arabia, ⑯ Arabiemiirikunnat.

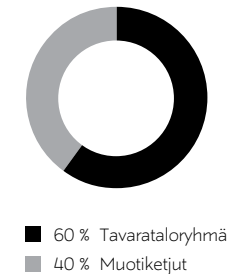
PALKINTOJA

- Stockmannin Helsingin keskustan tavaratalon julkisivuvalaistus voitti ulkovalaistussarjan Vuoden valaistuskohde 2013 -kilpailussa.
- Lindex sai arvostetun Vuoden muotiketju -palkinnon Habitin muotigaalassa Tukholmassa.
- Stockmann oli maineeltaan Suomen toiseksi paras kaupan alan yritys TNS Gallupin Yritysten maine ja vastuullisuus 2013 -tutkimuksessa.
- Seppälä sai Cosmopolitan-lehden Bloggers' choice -palkinnon.
- Vertaa.fi Web Awards -gaalassa palkittiin vuoden parhaita verkkokauppoja kahdeksassa eri kategoriassa. Stockmann-verkkokauppa sijoittui toiseksi muotikategoriassa ja Hobby Hallin verkkokauppa oli kolmas online-tavaratalokategoriassa.
- Stockmann oli kuudes konsultti- ja tutkimusyritys Universumin Suomen suosituimmat työpaikat -tutkimuksessa kaupallisen alan opiskelijoiden keskuudessa.
- Retail lab Helsinki Oy:n tutkimuksessa Stockmann oli asiakaskokemuksen laadullaan Top 10 -joukossa, sijoituksella kahdeksan.

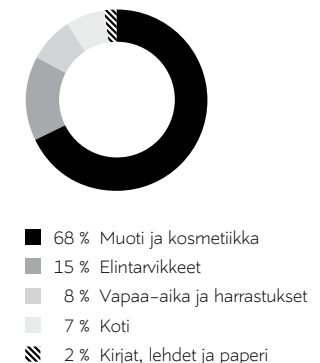
LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN 2013

LIIKEVAIHTO YKSIKÖITTÄIN 2013

LIIKEVAIHTO TUOTEALUEITTAIN 2013

STRATEGIA JA TAVOITTEET: KOHTI KESTÄVÄMPÄÄ TULEVAISUUTTA

Sitoutuminen vastuulliseen liiketoimintaan on keskeinen osa Stockmannin arvoja ja jokapäiväistä tapaa toimia. Vastuullisuustyötä ohjaavat konsernin yhteiskuntavastuustrategia ja -politiikka, toimintamaiden kansalliset lait ja säädökset sekä kansainväliset sopimukset ja suositukset, joista tärkein on sitoutuminen YK:n Global Compact -periaatteisiin. Stockmannin hallituksen vuonna 2013 hyväksymät koko konsernin yhteiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct) sekä muut linjaukset ohjaavat työntekijöitämme ja toimittajiamme. Hankintaketjussa noudatetaan yhtiön omaa Supplier Code of Conduct -toimintaohjetta, joka pohjautuu Business Social Compliance Initiative -periaatteisiin (BSCI).

Vuonna 2011 hyväksytty yhteiskuntavastuustrategia tukee liiketoiminnan tavoitteita. Huomioimme ympäristövaikutukset ja sidosryhmämme samalla, kun yritämme parantaa liiketoimintamme kannattavuutta ja tuottavuutta. Stockmann-konsernin yhteiskuntavastuun tavoitteet jaetaan seuraaviin osa-alueisiin: People (sosiaalinen vastuu), Planet (ympäristövastuu) ja Profit (taloudellinen vastuu). Nämä tavoitteet ulottuvat koko arvoketjuun. Vastuullisuus otetaan huomioon niin tuotteiden hankinnassa ja suunnittelussa kuin kuljetuksessa ja myymälätoiminnoissakin. Tarjoamme vastuullisia ostoskokemuksia ja erilaisten kaupallisten hyväntekeväisyyskampanjoiden kautta asiakkaillemme mahdollisuuden tehdä kanssamme hyviä tekoja. Osallistumme myös myymiemme tuotteiden ja pakkausten kierrätysjärjestelmien toimintaan sekä kannustamme asiakkaitamme kierrättämään.

Stockmannin visiona on olla vähittäiskaupan edelläkävijä. Yhteiskuntavastuutyössämme tämä merkitsee sitoutumista työskentelyyn kestävästä tulevaisuudesta. Arjessa yhteiskuntavastuun visio ja tavoitteet näkyvät lukuisina vastuullisuuteen liittyvinä toimenpiteinä sekä aktiivisena työskentelynä yhteistyökumppaneiden kanssa; kehitämme yhdessä koko toimialan vastuullisuutta ja toimintatapoja.

VASTUULLISUUTTA JOHDE- TAAN OSANA LIIKETOIMINTAA

Stockmann-konsernin yhteiskuntavastuun toteuttamisesta ja siihen liittyvästä kehitystyöstä ja seurannasta vastaa yhteiskuntavastuun ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii tavarataloryhmän johtaja ja konsernin varatoimitusjohtaja *Maisa Romanainen*. Yhteiskuntavastuun ohjausryhmä hyväksyy konsernitason toimintatavat, asettaa vastuullisuustavoitteet ja määrittelee toimenpiteet, jotka viedään käytäntöön normaalien johtamisjärjestelmien tukemina. Yhteiskuntavastuun tavoitteisiin ja ajankohtaisiin asioihin liittyen muodostetaan tarpeen mukaan erillisiä työryhmiä, jotka valmistelevat tai toteuttavat ohjausryhmän käsittelemät asiat ja päätökset. Liiketoimintayksiköt ottavat omassa toiminnassaan huomioon konsernitason asetetut tavoitteet ja vertaavat säännöllisesti omaa suoritustaan niihin.

Vuoden 2013 aikana yhteiskuntavastuun johtaminen siirtyi konsernin viestintäjohtajan alaisuuteen, konserniviestintäyksikköön. Yksikössä työskentelee yhteiskuntavastuuasiantuntija, joka koordinoi käytännön vastuullisuustyön suunnittelua ja

kehittämistä. Erilaisten koulutusten ja työryhmien kautta työntekijöille tarjotaan mahdollisuus osallistua yhtiön sekä liiketoimintayksiköiden vastuullisuustyön kehittämiseen.

Stockmann-konserni kertoo vastuullisesta toiminnastaan avoimesti ja säännöllisesti vuosittain yhteiskuntavastuun raportissaan sekä ilmastomuutoksen hallintaan liittyvässä Carbon

Disclosure Project -raportissa (CDP). Yhteiskuntavastuun raportti on toimivan johdon katsaus yhtiön vastuullisuustyöstä. Vastuullisuustyöstä kerrotaan myös yhtiön kotisivuilla osoitteessa stockmanngroup.com. Konsernin taloudelliset tunnusluvut ja tavoitteet on raportoitu vuosikertomuksessa, joka julkaistiin helmikuussa 2014.

Stockmannin hallitus käsitteli hankintaketjun vastuullisuutta kokouksessaan Turkissa syyskuussa 2013. Samassa yhteydessä hallitus vieraili yhden vaatetoimittajan tehtaalla ja tutustui tehtaiden tarkastustyöhön. Pöydän ääressä vasemmalta hallituksen puheenjohtaja Christoffer Taxell, toimitusjohtaja Hannu Penttilä, hallituksen jäsen Dag Wallgren ja ostokonttoreista vastaava johtaja Elisabeth Hedberg.

PRIORISOIMME VASTUULLISUUDEN PAINOPISTEET

Teimme vuosien 2012 ja 2013 aikana laajan sidosryhmäanalyysin yhteiskuntavastuun näkökulmasta päämarkkina-alueillamme. Sidosryhmäanalyysin avulla pyysimme keskeisiä sidosryhmiä arvioimaan vastuullisuustyömme painopistealueita. Samalla kartoitimme toiveita Stockmannin yhteiskuntavastuusta sekä siihen liittyvästä raportoinnista.

Sidosryhmäanalyysi aloitettiin loppuvuonna 2012, jolloin kartoitettiin konsernitason vastuullisuustyön kannalta keskeisimmät sidosryhmien edustajat ja koottiin yhteistyön aikana esille nousseet aiheet ja mahdolliset vastuullisuustyötä koskevat toiveet ja palautteet. Tilannekartoituksen jälkeen alkuvuonna 2013 toteutettiin yhteensä 13 laadullista haastattelututkimusta, joihin valikoitiin edustajia yhtiön keskeisten sidosryhmien sekä median joukosta Suomesta ja Ruotsista. Syys-lokakuussa 2013 Suomen Stockmann-tavaratalojen kanta-asiakkaille lähetettiin kysely, jonka avulla selvitettiin, mitkä vastuullisuusasiat ovat asiakkaillemme tärkeimpiä. Kyselyyn valikoitiin satunnaisotannalla 3 000 suomenkielistä ja 500 ruotsinkielistä kanta-asiakasta. Kyselyyn vastasi yhteensä yli 500 kanta-asiakasta.

Sidosryhmäanalyysin perusteella konsernitason kehityskohteiksi nousivat vastuullisuus hankintaketjussa ja viestintä vastuullisuusasioista. Vastaajat pitivät tärkeänä tuotteisiin liittyviä alkuperätietoja ja toimitusketjun hallintaa. Lisäksi vastaajat toivoivat löytävänsä helpommin ja enemmän tietoa yhtiön yhteiskuntavastuutyöstä ja -teoista. Vastaajat pitivät keskeisinä asioina myös energiatehokkuuden sekä muihin toiminnan ympäristövaikutuksiin liittyviä kysymyksiä. Ulkoiset sidosryhmät korostivat myös tuoteturvallisuuden ja henkilöstön hyvin-

voinnin sekä varsinkin tavarataloketjussa asiakaspalvelun tärkeyttä.

Loppuvuonna 2013 vastuullisuusaiheista tutkimuksista ja asiakaspalautteista kerättyjä tietoja peilattiin sisäisesti yhtiön strategiaan ja tavoitteisiin. Sidosryhmille keskeisimmät vastuullisuusnäkökohdat otettiin huomioon olennaisuusarviossa, joka hyväksyttiin yhteiskuntavastuun ohjausryhmässä joulukuussa 2013. Laadittu olennaisuusarvio ohjaa yhteiskuntavastuu- ja sidosryhmätyöskentelyä ja määrittelee vuoden 2014 painopistealueita sidosryhmien odotusten täyttämiseksi.

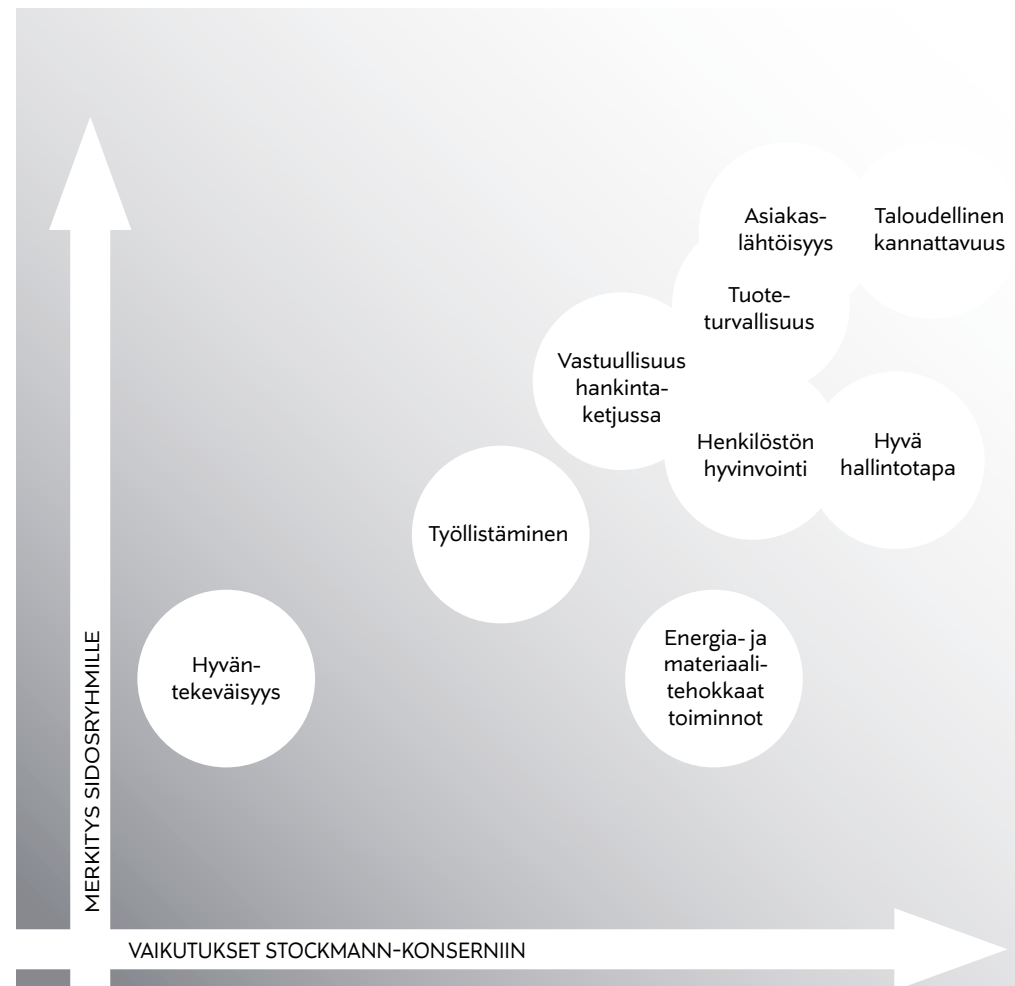
Stockmann-konsernin keskeiset sidosryhmät löytyvät sivulta 12.

OLENNAISUUSMATRIISI

Kaikki olennaisuusmatriisiin valitut näkökohdat ovat tärkeitä Stockmann-konsernille. Yksittäisten sidosryhmien eri näkökohdille antama painoarvo ei kaikin osin kuvastu matriisista, koska merkitystä sidosryhmille on arvioitu kokonaisuutena. Matrii-

sin pystyakseli kuvaa merkittävyyttä sidosryhmille ja vaak-akseli nykyistä tai potentiaalista vaikutusta Stockmann-konserniin.

PAINOPISTEALUEITA VUONNA 2014

PEOPLE – HUOMIOIMME YKSIÖT JA YHTEISÖT

Uudet toimintaperiaatteet (Code of Conduct) käytäntöön

Stockmannin hallitus hyväksyi vuonna 2013 koko konserniin yhteiset toimintaperiaatteet, jotka ohjaavat työntekijöitä. Toimintaperiaatteissa on käsitelty muun muassa seuraavia asioita: lakien noudattaminen ja eettinen toiminta, vapaa kilpailu ja kuluttajan oikeudet, työntekijät ja työolot, ympäristö sekä korruptio ja eturistiriidat. Toimintaperiaatteiden jalkautus on aloitettu alkuvuonna 2014.

Vastuullinen, läpinäkyvä ja jäljitettävä muodin hankintaketju

Stockmann jatkaa jo käynnissä olevaa työtä hankintaketjun vastuullisuuden edistämiseksi. Hankinnassa noudatetaan Supplier Code of Conduct -toimintaohjetta, joka pohjautuu Business Social Compliance Initiative -periaatteisiin (BSCI). Paikal-

lista hyvinvointia ja ympäristön suojelua tuetaan erilaisten projektien kautta.

Stockmannin tavoitteena on viestiä vastuullisuusasioista läpinäkyvästi. Siksi vaatteiden alkuperätietoa on lisätty julkaisemalla Lindexin tavoin yhtiön kotisivuilla pääosa Stockmannin omien vaatemerkkien tavarantoimittajista. Seppälän lista julkaistaan vuoden 2014 aikana. Lisäksi syksystä 2014 alkaen tavaratalojen omien vaatemerkkien tuotteisiin tulee vaihteittain tieto valmistusmaasta. Merkintä löytyy tuotteen sisäpuolelta kiinnitetyistä tuotteiden hoito- ja pesuohjeesta.

Arvoihin perustuvaa johtajuutta

Tavarataloryhmän vuonna 2012 käydyt arvokeskustelun jatkumona on määritelty arvojen mukaiset johtamiskriteerit, joita viedään HR-käytäntöihin ja esimiestyöhön vuoden 2014 aikana. Esimiesosaamista vahvistetaan myös koulutuksen avulla. Muotiketjuista Seppälä on käynnistänyt arvoprojektin osana brändinsä kokonaisvaltaista uudista-

mista ja Lindex keskittyy vuoden 2014 aikana oman strategiansa päivittämiseen Express Lindex-projektissa, jonka yhteydessä käsitellään myös arvoja.

PLANET – TOIMIMME YMPÄRISTÖN HYVÄKSI

Hiilijalanjäljen pienentäminen omissa toiminnoissa

Stockmann-tavarataloissa on määrätietoisesti työskennelty yli 10 vuoden ajan energiankulutuksen sekä syntyvän hävikin ja jätteen vähentämiseksi. Järjestelmällisesti toteutettua ympäristötyötä vahvistavat CO₂-päästöille asetettavat tavoitteet tuleville vuosille.

Muotiketjujen uudet myymäläkonseptit huomioivat energiatehokkuuden esimerkiksi materiaalinvalinnoissa ja energiaratkaisuissa. Hankintaketjun ympäristökuormitusta Stockmann pyrkii vähentämään osallistumalla projekteihin, jotka liittyvät veden ja kemikaalien käyttöön tuotannossa.

Vastuullinen design ja materiaalit

Vastuullisuus on osa Stockmann-konsernissa tehtävää vaatesuunnittelua sekä materiaali- ja tuotehankintoja. Vuoden 2014 aikana järjestetään eri liiketoimintayksiköissä työskenteleville suunnittelijoille ja ostoille yhteisiä vastuullisuusaiheisia koulutuksia. Lisäksi ympäristöystävällisten raaka-aineiden osuutta lisätään määrätietoisesti konsernin omissa merkkituotteissa, ja vuoden 2014 aikana Stockmann-tavaratalojen omien merkkien valikoimiin tulee luomupuuvillavaatteita.

PROFIT – TYÖSKENTELEMME TULOKSELLISESTI

Kannattava kasvu osana toimintaa

Stockmannin strategian ytimessä on kannattava kasvu. Ilman hyvää kilpailukykyä ja positiivista taloudellista tulosta emme voi vastata sijoittajien tuotto-odotuksiin, tarjota pysyviä työpaikkoja tai panostaa henkilöstön ja yhteiskunnan kehitykseen. Tavoitteena on, että Stockmann-konsernin liikevoitto on vuonna 2014 jonkin verran parempi kuin vuonna 2013.

Aktiivinen sidosryhmäyhteistyö

Osa Stockmannin vastuullisuustyötä on sidosryhmien kuuntelu sekä vastuullisuustyön edistymisestä kertominen ja raportointi. Vuonna 2014 tiivistämme vastuullisuusasioihin liittyvää yhteistyötä keskeisten sidosryhmiemme kanssa. Tavoitteena on raportoida vuoden 2014 sidosryhmä- ja vastuullisuustyöstä GRI:n uuden G4-raportointisuosituksen mukaisesti.

YHTEISKUNTAVASTUUN TAVOITTEET

VASTUULLISUUSTYÖ MUODIN ARVOKETJUSSA

Kaupan alalla arvoketju – tuotteen matka raaka-aineesta asiakkaalle – on usein pitkä ja sisältää monia vaiheita. Tekemällä tiivistä yhteistyötä kumppaneiden kanssa voimme ottaa vastuullisuusnäkökulmat huomioon läpi koko arvoketjun. Riskiperusteisesti kohdistamme tiettyihin tuoteryhmiin ja hankintamaihin erityisiä toimenpiteitä. Tällä sivulla avataan tarkemmin muodin arvoketjuja.

Stockmann on muodin edelläkävijä. Yhtiön liikevaihdosta lähes 70 prosenttia tulee muodista ja kosmetiikasta.

SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ

KYSYMME JA KUUNTELEMME

Vuonna 2013 vietettiin Akateemisen Kirjakaupan 120-vuotisjuhlia. Juhlavuoden kunniaksi kirja-kauppa uudistui asiakkaiden toiveita kuunnellen. Akateeminen Kirjakauppa toteutti alkuvuonna Unelmien kirjakauppa -asiakaskyselyn, jossa 3 889 vastaajaa kertoi mielipiteitään kirjakauppa-ketjun vahvuuksista ja kehityskohteista.

Vastausten perusteella parasta Akateemisessa ovat laaja ja monipuolinen valikoima, hyvä asiakaspalvelu ja myymälöiden keskeinen sijainti. Vastaajista lähes 75 prosenttia ilmoitti, että Akateeminen vastaa hyvin tai erittäin hyvin heidän unelmiensa kirjakauppa. Tärkeäksi kehityskohteeksi Helsingin lippulaivamyymälän osalta nousi viihtyisyys: asiakkaat toivoivat myymälään lukunurkkausia ja lisää kahvilapaikkoja. Asiakkaiden toivei-

siin vastattiin: Akateemisessa on paikkoja syventyä kirjoihin sekä mahdollisuus virkistäytyä katutason Starbucks-kahvilassa.

Yksi tärkeä sidosryhmävuorovaikutuksen muoto ovat asiakaspalautteet, joiden kautta saamme arvokasta tietoa toimintamme kehittämiseksi. Vuonna 2013 tavaratalojen vastuullisuusaiheisissa asiakasyhteydenotoissa kysytyimpiä aiheita olivat: vaatteiden alkuperä, työolosuhteet valmistusmaissa sekä loppuvuodesta angoravilla.

YHTEISIÄ TALKOITA ASIAKKAIDEN KANSSA

Tarjoamme erilaisten kaupallisten hyväntekeväisyyskampanjoiden kautta asiakkaillemme mahdollisuuden tehdä kanssamme hyviä tekoja.

Roosa nauha -kampanja ja Lindex ovat tehneet

yhteistyötä jo yksitoista vuotta. Vuonna 2013 rintasyövän vastaiseen työhön lahjoitettiin 1,2 miljoonaa euroa. Muotiketju tarjosi marraskuussa Ruotsin, Norjan ja Suomen asiakkailleen mahdollisuuden pyöristää ostotensa loppusumma ja lahjoittaa pyöristyssumma Filippiinien taifuunin uhreille. Tämän kampanjan kautta lahjoitettiin yhteensä 321 000 euroa Punaisen Ristin katastrofiapuun.

Stockmann aloitti joulukuussa yhteistyön Uusi Lastensairaala 2017 -hankkeen kanssa. Jokaisesta kanta-asiakkaan tekemästä Stockmann.com-verkkokauppatilauksesta lahjoitetaan hankkeelle 50 senttiä vuoden 2014 loppuun saakka. Kaupallisen yhteistyön lisäksi Stockmann myönsi hankkeelle vuoden 2013 joululahjoituksensa. Myös Akateemiset Kirjakaupat tukivat lastensairaala-

Keskostytön tarinan kertovasta ”875 grammaa - Pirpanan tarina” -kirjan hinnasta lahjoitettiin talkoisiin kaksi euroa per kirja. Vuonna 2013 Stockmann tuki myös Suomen luonnonsuojeluliiton toimintaa lahjoituksella sekä liiton 75-vuotisjuhlavuoteen liittyneen Erik Bruunin Joutsenen siipi -kampanjajulisteen myynnin kautta.

Vuoden 2013 aikana toteutetusta sidosryhmä-analysistä lisätietoja sivulla 9. Taloudelliset vaikutukset sidosryhmittäin tunnusluvun EC1 yhteydestä, sivu 29.

KESKEISET SIDOSRYHMÄT

Stockmann-konsernin keskeiset sidosryhmät on tunnistettu ja valittu yhteiskuntavastuun strategian laatimisen yhteydessä.

Asiakkaat

Asiakkaat ovat tärkein sidosryhmämme. Haluamme kehittää vuoropuhelua asiakkaidemme kanssa ja ymmärtää paremmin heidän tarpeitaan ja odotuksiaan Stockmannia kohtaan. Yksi perusarvoistamme on asiakaslähtöisyys ja se ohjaa meitä vahvasti asettamaan asiakkaiden tarpeet etusijalle.

Henkilöstö

Stockmannilla on hyvä työskennellä. Meillä on hyvä työilmapiiri, jota pyrimme jatkuvasti kehittämään. Arvostamme henkilöstöämme ja heidän sitoutumistaan yritykseen. Palkitsemme onnistumiset. Tavoitteemme on olla haluttu työnantaja työmarkkinoilla.

Osakkeenomistajat ja sijoittajat

Stockmann haluaa olla kiinnostava ja haluttu sijoituskohte pääomamarkkinoilla. Olemme palkinneet uskollisia asiakkaitamme ja kasvattaneet osakkeenomistajien määrää merkittävästi kanta-asiakasoptiojärjestelmien myötä.

Tavarantoimittajat ja palveluntarjoajat

Sitoutamme toimittajamme ja palveluntarjoajamme vastuullisuustyöhömmme. Pyrimme yhdessä kehittämään kumppanuuttamme niin, että voimme taata hyvät liiketoimintaedellytykset kaikille osapuolille ja parhaan palvelun asiakkaillemme.

Viranomaiset ja järjestöt

Teemme aktiivista yhteistyötä viranomaisten ja eri järjestöjen kanssa. Verkostoidumme ja pyrimme vaikuttamaan edistääksemme kestävä kehitystä.

Vuonna 2014 Lindex juhlistaa taiteilija Tove Janssonia uudella Muumi-mallistolla, jonka myynnistä lahjoitetaan 10 prosenttia UNICEFin kautta lukija kirjoitustaidon kehitystyöhön.

TÖISSÄ STOCKMANN-KONSERNISSA

Erinomainen asiakaspalvelu on kaupan alalla tärkeä kilpailutekijä. Asiakkaiden odotusten ylittäminen edellyttää henkilökunnan aktiivista kouluttamista ja toimivaa sisäistä viestintää. Näihin asioihin ja sisäiseen työnkiertoon panostetaan vahvasti koko konsernissa.

TIIMIVALMENTAJA TUKENA: TYÖTÄ EI TARVITSE TEHDÄ YKSIN

Salla Karjalainen on työskennellyt Helsingin keskustan Stockmannin Herkussa noin vuoden ajan. Vakituiseksi työntekijäksi hän päätyi toimittuaan osastolla useita kertoja joulu- ja Hullut Päivät -apulaisena.

Karjalainen on ollut tiimivalmentaja *Perttu Laakolin* ohjauksessa kalatiskillä. Valmennukseen kuuluu muun muassa asiakaspalvelukoulutusta, kalatiskin ja työpisteen käytäntöihin liittyviä asioita sekä tuoteperehdytystä. Valmennuksen kautta Karjalainen on saanut arvokasta taustatukea työhön: ”Tuntuu turvalliselta mennä uuteen tiimiin, kun on vierellä joku, joka auttaa ja perehdyttää.”

Tiimivalmentaja Perttu Laakoli on ollut Stockmannilla töissä lähes kuusi vuotta. Ura alkoi jo 18-vuotiaana Herkun kassalta. Laakoli on ehtinyt toimia osastolla useissa eri työtehtävissä, tiimivalmentajana eli uusien työntekijöiden perehdyttäjänä hän on toiminut puolen vuoden ajan. ”Parasta työssäni on monipuolisuus ja mahdollisuus opettaa uusia tehtäviä ja asioita työkaverille”, Laakoli sanoo. Laakolin valmennustiimiin kuuluu 29 tiimiläistä, joille hän antaa perehdytystä tai muuta koulutusta viikoittain. Laakoli pyrkii panostamaan varsinkin uuden työntekijän starttipäivään, jotta työntekijä saa apua sitä tarvitessaan ja jotta asiakkaat saavat ensiluokkaista ja ripeää palvelua.

Palveluksessanne!

Tiimivalmentaja Perttu Laakoli ja myyjä Salla Karjalainen auttavat asiakkaita Helsingin keskustan tavaratalon kalatiskillä. Lindexin Ruotsin maajohtaja Elisabeth Peregi on tehnyt 15 vuoden uran muotiketjussa.

INNOSTAVA TYÖ MUODIN PARISSA

Elisabeth Peregi tyypillinen työpäivä on täynnä vauhtia. Peregi toimii Lindexin Ruotsin maajohtajana ja hänen vastuullaan on yli 200 myymälää, joissa vierailu on osa hänen työtään. ”Myymälävierailut ovat inspiroivia ja opettavaisia, koska muoti on henkilökunnallemme intohimo”, kertoo Peregi. ”Myymälävierailulla näen myös, kuinka arvomme jalkautuvat osaksi arjen toimintoja. Lindexissä panostetaan paljon arvojohtamiseen. Lisäksi viestinnällä on menestyksessä merkittävä rooli. Sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä on itse sanoman lisäksi tärkeää, kuinka asioista kerrotaan.”

Elisabeth Peregi aloitti Lindexillä Ruotsin myyntiorganisaation controllerina vuonna 1999. Noin viidentoista vuoden uran aikana hän on työskennellyt eri tehtävissä. Ruotsin ja koko Lindexin talouslukujen lisäksi tutuksi ovat tulleet myös muotiketjun toiminta Norjassa ja Saudi-Arabiassa.

Peregiä on vienyt tehtävästä toiseen voimakas into oppia uusia asioita sekä mahdollisuus olla mukana kehittämässä yritystä. ”Sisäinen urakierto on loistava tilaisuus oppia uutta. Muuttoliikettä voi tehdä moneen suuntaan. Kansainvälisessä konsernissa kokemusta voi kartuttaa esimerkiksi vaihtamalla osastoa, työtehtäviä, toimintamaata tai vaikka liiketoimintayksikköä”, sanoo Peregi.

SATSUKSIA SISÄISEEN VIESTINTÄÄN

Viestinnällä ja vuorovaikutuksella on suuri merkitys työmotivaation ja -hyvinvoinnin lisääjänä. Sujuvaan viestinkulkuun panostettiin vuonna 2013 uusimalla sisäisen viestinnän työkaluja ja kouluttamalla esimiehiä.

Uusi intranet

Seppälä ja tavarataloryhmä ottivat käyttöön uudet intranet-sivut. Ajankuvaiset sisäisen viestinnän työkalut tehostavat tiedon jakamista ja huomioivat nyt entistä paremmin käyttäjien yksikölliset tarpeet. Uudessa intranetissa on yhdistetty perinteinen intranet ja sähköinen tiedonhallinta yhdeksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on vähentää sähköpostia ja mahdollistaa tiedon entistä parempi kohdistaminen.

Esimies viestijänä -koulutus

Tavarataloryhmässä aloitettiin esimiesten viestintäkoulutukset. Koulutusten tavoitteena on lisätä esimiesten ymmärrystä omasta roolistaan viestijänä ja helpottaa viestinnän suunnittelua ja toteutusta yhteisten työkalujen avulla. Vuonna 2013 koulutuksiin osallistui Suomessa noin 150 esimiestä ja Venäjällä noin 30 esimiestä. Koulutukset jatkuvat vuonna 2014 kaikissa neljässä maassa.

MISTÄ MUOTITUOTTEEMME TULEVAT?

Merkittävä osa Stockmannin liiketoimintayksiköissä myytävästä muodista on vaatteita, jotka olemme suunnitelleet itse. Esimerkiksi lähes kaikki Lindexissä ja Seppälässä myytävät vaatteet ovat omia merkkituotteitamme, joita ei saa muualta. Stockmann-tavaratalojen asiakkaiden maut ja mieltymykset on huomioitu heille suunnitelluissa Stockmannin omissa vaatemallistoissa, joihin kuuluvat esimerkiksi seuraavat merkit: BEL, Bodyguard, Bogi, Cap Horn, Cristelle&Co, CUBE CO, Global Essentials ja NOOM.

Muodin omien merkkituotteiden matka alkaa suunnittelijan pöydältä. Vaatemallistojen suunnittelu on brändikohtaista: 12 Stockmannin, 35 Lindexin ja 18 Seppälän designeria luovat omalle yksikölleen mallistot kuunnellen myös ostojen ja

ostokonttoreiden materiaali- ja trendivinkkejä. Stockmannilla ei ole omia vaatetehtaita, vaan myyntiin tulevat omien merkkien vaatteet ostetaan pääosin kuuden oman ostokonttorin kautta. Ostokonttorit käyttävät hankinnoissaan verkostoa, johon kuuluu noin 200 tavarantoimittajaa, joilla on yhteensä noin 360 tehdasta.

Tärkein vaatteiden hankintamaamme on Kiina, josta ostetaan 43 prosenttia muodin omista merkkituotteista. Seuraavaksi suurimpia hankintamaita ovat Bangladesh, josta on hankintoja 22 prosenttia, ja Turkki, josta tulee 17 prosenttia kaikista konsernin muodin omien merkkien tuotteista.

KETKÄ VALMISTAVAT TUOTTEEMME?

Haluamme varmistaa, että meille tuotteita valmistavissa alihankintayrityksissä tehdään töitä turvallisissa työoloissa. Stockmann-konserni on jäsen Business Social Compliance Initiative -aloitteessa (BSCI), joka tähtää työolojen parantamiseen tavarantoimittajien tuotantolaitoksissa. Stockmann-konserni edellyttää, että sen omiin merkkeihin liittyvissä hankintaketjussa noudatetaan BSCI-periaatteisiin pohjautuvaa Supplier Code of Conduct -toimintaohjetta sekä Stockmannin omia lisävaatimuksia, jotka koskevat muun muassa ympäristöä, kemikaaleja ja eläinten oikeuksia.

Muodin omista merkkituotteista merkittävä määrä valmistetaan BSCI:n riskimaiksi luokittelemilla alueilla. Vaatetilauksemme luovat työmahdollisuuksia kehittyvissä maissa etenkin naisille. Tukeaksemme naisten asemaa ja hyvinvointia, lasten koulutusta ja ympäristönsuojelua tuotanto-

maissa panostamme paikallisiin projekteihin. Olemme mukana esimerkiksi The School of Hope-, Solmaid High School-, Shanghai Sunrise-, Health Enables Return -hankkeissa sekä raportointivuonna aloitetuissa vedenkäyttöön liittyvissä Sustainable Water Resource ja Partnership for Cleaner Textiles -projekteissa. Lisäksi allekirjoitimme toukokuussa 2013 sopimuksen (The Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh), johon liittyen kaikki käyttämämme Bangladeshin tehtaat on kartoitettu ja niiden palo- ja rakennusturvallisuus on tarkastettu.

Matka ideasta tuotantoon ja edelleen myymälään kestää pisimillään vuoden ja lyhyimmillään 6–8 viikkoa. Usein tuotantomaa valikoituu jo suunnittelun alkuvaiheessa, kun materiaalivalinnat on tehty. Valmistusmaata miettiessä huomioidaan myös toimitusnopeus. Ostokonttorimaistamme Turkki on sijaintinsa puolesta luontevin valinta, kun mallisto tarvitaan ripeästi myyntiin. Intiassa on taas vaatteiden kirjailuun sekä koristeluun liittyvää erityisosaamista, ja Pakistan on vahva farkku- ja fleece-tuotteissa. Bangladeshissa valmistetaan pääasiassa isoja eriä puuvillatuotteita, ja Kiinassa tehdään esimerkiksi tarkkuutta vaativia tuotteita, kuten alusvaatteita.

Kaikkiin muotiketjuissa myytäviin vaatteisiin on merkitty tuotteen valmistusmaa. Merkintä laajenee vaiheittain, syksystä 2014 alkaen myös tavarataloissa myytäviin muodin omiin merkkituotteisiin. Stockmann-konsernin käyttämistä tehtaista löytyy lisätietoa yhtiön kotisivuilta.

KUUSI OMAA MUODIN OSTOKONTTORIA

Ostokonttoreissamme työskentelee yhteensä noin 150 henkilöä. Heidän tehtävänä on valvoa hankintaa ja tuotantoa. Ostokonttorit tarkastavat jokaisen käyttämänsä tehtaan toimintamallit ennen ensimmäistään tilausta. Alkukartoituksen jälkeen vastuullisuustyö jatkuu suunnitelmallisena, ja toimittajille tehdään niin sisäisiä kuin ulkoisia tarkastuksia. Tavoitteena on, että voimme toiminnan valvonnan ohella myös kehittää tehtaiden toimintoja.

Osuus muodin omien merkkien hankinnoista ostohinnoissa mitattuna.

Lue lisää hankintaketjun valvonnasta sivuilta 18 ja 20.

KIERRÄTYSTÄ JA KANSAINVÄLISIÄ YMPÄRISTÖPROJEKTEJA

TYÖVAATTEILLA ON MONTA ELÄMÄÄ

Stockmann-tavaratalojen myyntihenkilökunnan työvaatteet on valmistettu laadukkaista ja kestävästä materiaaleista. Ne eivät päädy kuluneina kaatopaikalle, vaan käytöstä poistetut vaatteet pyritään hyödyntämään mahdollisimman tarkasti uudelleen. Vanhat työvaatteet voivat päätyä raaka-aineeksi öljykatastrofien torjunnassa käytettäviin imeytysmattoihin, lahjoituksena erilaisiin käsityö- ja tuunauspajoihin tai energialähteeksi.

Uudet ja vanhat työvaatteet kohtasivat Itiksen tavaratalossa. Myyjä Marita Tuominen pitää kädessään vanhoista, käytöstä poistetuista työvaatteista tehtyä imeytysmattoa.

SYSTEMAATTISESTI KIERTOON

Stockmann-tavaratalot ja tavarataloryhmän keskitetyt toiminnot tekevät kierrätysyhteistyötä lahjoitusten myynnistä poistettuja ja muodin studion rikkinaisia tuotteita sovituille paikallisille kumppaneille sekä erilaisille kierrätys- ja pienpajoille. Vuoden 2013 aikana Itiksen tavaratalon ja Stockmann Outletin muutoissa myymäläkalusteet laitettiin tavaraloketjussa ja Kierrätyskeskuksen ja Uusix-verstaiden kautta kiertoon. Helsingin, Jumbon, Tampereen, Tapiolan ja Turun tavarataloista leipätuotteita lahjoitetaan sovitujen yhteistyökumppaneiden kautta hyväntekeväisyyteen.

Muotiketjuista Seppälä aloitti vuoden 2013 aikana yhteistyön hyväntekeväisyysjärjestö UFF:n kanssa ja lahjoitti myynnistä poistettuja tuotteita kehitysyhteistyöhön Afrikkaan. Lisäksi Seppälä lahjoittaa mallikappaleitaan Hope-organisaation kautta vähävaraisille sekä Windmill-House yhdistyksen kautta askarteluun iltapäiväkerhoihin ja koululaisryhmille.

Joulunalusaijana Seppälän pääkonttorin ja varaston henkilöstölle tarjottiin mahdollisuus osallistua hyväntekeväisyyteen lahjoittamalla omia hyväkuntoisia lasten vaatteita ja kenkiä sekä leluja ja urheiluvälineitä niitä tarvitseville. Myös Lindexin pääkonttorissa järjestettiin perinteinen hyväntekeväisyysstoppaus, jossa lahjoitettiin muotiketjun mallikappaleita joululahjoina vähempiosaisille yhteistyössä Göteborgsstadsmision kanssa.

Kierrätysmahdollisuuksia asiakkaille

Tarjoamme asiakkaillemme mahdollisuuden kierrättää kanssamme. Esimerkiksi Stockmann-tavarataloihin ja Hobby Hall -myymälään voi palauttaa käytettyjä sähkö- ja elektroniikkalaitteita, paristoja ja pienakkuja, loisteputkia sekä energiansäästölamppuja.

Vuoden 2013 aikana järjestettiin yhteistyössä tavarantoimittajien kanssa erilaisia kierrätyskampanjoita. Esimerkiksi Hackmanin kanssa toteutettiin paistinpannujen kierrätyskampanja kaikissa Suomen tavarataloissa. Knowledge Cotton Apparelin kanssa tehdyssä kampanjassa kerättiin farkkuja miesten osastolla Helsingin keskustassa. Lisäksi Hobby Hallin myymälässä kerättiin eri kampanjoissa liinavaatteita, vanhoja polkupyöriä, kattiloita ja paistinpannuja sekä joulun alla leluja.

PUHTAAMMAN TUOTANNON PUOLESTA

Olemme sitoutuneet yhteistyössä muiden muotialan toimijoiden kanssa projekteihin, joiden tavoitteena on entistä tehokkaampi ja ympäristöystävällisempi tuotanto. Yhteistyöprojektien kautta useassa tehtaassa on pystytty vähentämään veden, kemikaalien ja energian käyttöä sekä pienentämään tehtaiden tuotantokustannuksia. Samalla myös työntekijöiden terveyteen ja työturvallisuuteen liittyneet asiat ovat parantuneet.

Better Cotton Initiative, Intia 2008–

Olemme olleet vuodesta 2008 mukana Better Cotton Initiative -hankkeessa, jonka tavoite on vähentää perinteisen puuvillaviljelyn haitallisia ympäristövaikutuksia. Projektin kautta on koulutettu yli 2 000 maanviljelijää käyttämään vähemmän vettä, kemikaaleja ja lannoitteita puuvillan tuotannossa. Lisäksi hankkeen avulla parannetaan työntekijöiden työoloja sekä kannustetaan viljelijöitä yhteistyöhön ja toimivista käytännöistä kertomiseen.

Sustainable Water Resource project, Intia, 2013–2014

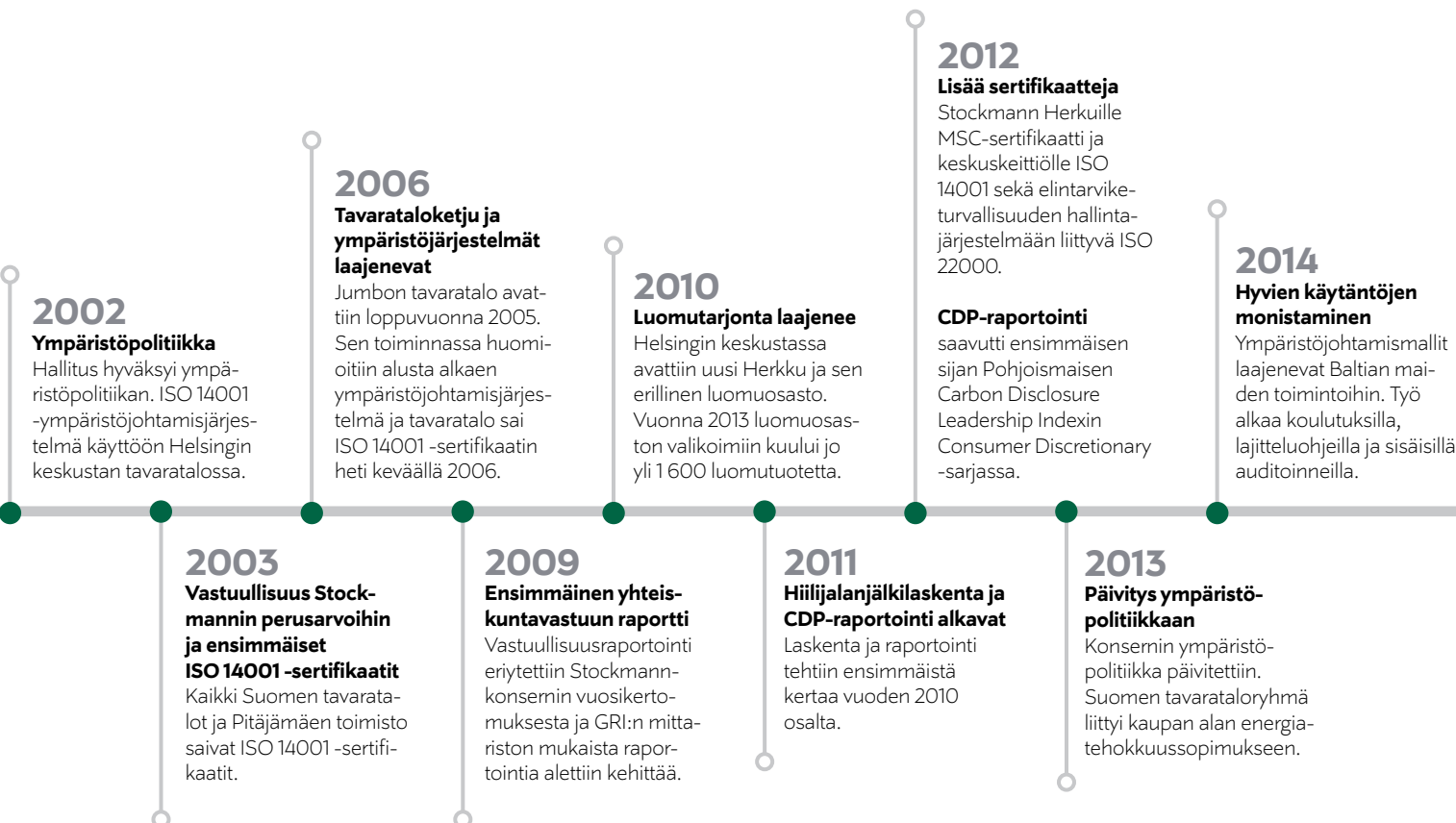
Kaksivuotisen projektin tavoitteena on parantaa vedenkäytön hallintaa. Vuonna 2013 osallistuimme ohjelmaan Intian neljän tärkeimmän tavarantoimittajan sekä viiden värjäämön kautta. Ohjelman puitteissa tuotantolaitoksille asennetaan vesi- ja sähkömittareita ja optimoidaan kemikaalien käyttöä värjäysprosessissa.

Partnership for Cleaner Textiles, Bangladesh, 2013–2016

Ohjelma toteutetaan yhdessä muiden kansainvälisten vaatetoimittajien kanssa ja siinä huomioidaan erityisesti pohjaveden kulutukseen, pintavesien pilaantumiseen sekä energian ja kemikaalien käyttöön liittyviä asioita. Ohjelmaan osallistuu 10 suurta toimittajamme, mikä kattaa 80 prosenttia Bangladeshin tuotannostamme.

YMPÄRISTÖVASTUUN VIRSTANPYLVÄITÄ 2000-LUVULLA

Tavarataloketju tähtää ympäristötavoitteissa ja -työssä korkealle. Tavoitteiden saavuttamiseksi henkilökunnan ympäristötietoisuutta lisätään koulutuksien avulla ja sisäisellä tiedottamisella.

Sidosryhmän puheenvuoro:

AVAINKUMPPANIN KANSSA TEHOKKAASTI TULOSSIIN

Stockmann ja L&T:n Ympäristöpalvelut aloittivat yhteistyön Suomessa vuonna 2011. Muutaman vuoden aikana L&T:stä on tullut Stockmannille keskeinen avainkumppani, jonka kanssa ympäristötyötä on kehitetty ja tavoitteita saavutettu.

”Vuoden 2013 aikana Stockmann saavutti kierrätys- ja hyötykäyttötavoitteet yli 95 prosentin lajitteluasteella. L&T toteutti Stockmannille jätehuollon CO₂-laskennan ja teki selvityksen jätehuoltoon liittyvien kuljetusten ilmastovaikutuksista. Seuraavaksi laajennamme yhteistyötä materiaali- ja energiatehokkuutta edistävien palveluiden tiimoilta”, kertoo L&T:n asiakkuuspäällikkö *Tiina Kemppainen*.

”Stockmann on edelläkävijä, joka panostaa ympäristöasioihin ja henkilöstön kouluttamiseen poikkeuksellisen paljon. Stockmannilaiset ovat myös avoimia uusille kehitysideoille ja he saavat meidätkin tekemään parhaamme joka päivä”, sanoo L&T:n toimialajohtaja *Petri Salerno*.

GRI-SISÄLTÖVERTAILU

	GRI:n sisältö	Sisältyy	Sivunumerot ja lisätiedot
Strategia ja analyysi	1.1. Toimitusjohtajan katsaus	●	4
Organisaation kuvaus	2.1–2.9	●	6–7, VSK, WWW
	2.10	●	7
Raportointiperiaatteet	3.1–3.4	●	2, 8, 31
	3.5	●	2, 9
	3.6, 3.7, 3.10, 3.11	●	2, 6. Mahdolliset muutokset tai erityiset rajoitukset kerrottu kyseiseen tunnuslukuun liittyvässä tekstiosuudessa tai taulukon yhteydessä.
	3.8	●	Nevsky Centre -kauppakeskuksen vuokralle annetut liiketilat eivät sisälly raporttiin.
	3.12	●	17, WWW
Hallintokäytännöt, sitoumukset ja vuorovaikutus	4.1–4.4	●	29, VSK: Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.
	4.14	●	12
	4.15–4.17	●	9, 12
Sosiaalisen vastuun johtaminen ja tunnusluvut	LA1*, LA13*	●	18, 21
	LA2*, LA3, LA4*, LA6, LA7*, LA8*, LA10, LA11, LA12	●	18–20
	HR2*, HR4*, HR6*, HR7*	●	22
	HR5	●	22
	PR2, PR3*, PR5, PR8	●	23
Ympäristövastuun johtaminen ja tunnusluvut	EN3*, EN4*, EN10, EN11*, EN16*, EN17*, EN21*, EN22*, EN23*, EN25, EN28*, EN29	●	24–27
	EN1*, EN5, EN7, EN8*, EN12, EN15, EN18, EN26*, EN27*	●	24–27
Taloudellisen vastuun johtaminen ja tunnusluvut	EC1*, EC4*, EC7*, SO7	●	29–30
	EC2*	●	30

Raportoitu täysin ●

Raportoitu osittain ●

VSK Vuosikertomus 2013

WWW Stockmanngroup.com

* GRI-ohjeiston suosittelema avaintunnusluku

Tarkempi GRI-sisältövertailu:
stockmanngroup.com

SOSIAALISEN VASTUUN JOHTAMINEN JA TUNNUSLUVUT

Yhtiön henkilöstökäytännöt perustuvat arvoihin ja henkilöstöstrategiaan. Stockmannin hallitus hyväksyi koko konsernin yhteiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct) vuonna 2013. Liiketoimintayksiköt noudattavat yhteisiä koko konsernitason toimintaperiaatteita, mutta niillä on myös omat yksityiskohtaisemmat, yksikön menestystä ja henkilökunnan hyvinvointia tukevat henkilöstökäytännöt. Hyvien henkilöstökäytäntöjen toteutumista seurataan henkilöstökyselyillä sekä kehityskeskustelujen ja muiden palautekanavien kautta. Yhteistoimintaa toteutetaan myös paikallisissa henkilöstölautakunnissa ja konsernin yhtymälautakunnassa.

Stockmann-konsernissa arvostetaan työntekijöitä. Noudatamme vähintään paikallista lainsäädäntöä kaikissa toimintamaissamme ja kohtelemme työntekijöitämme tasapuolisesti ja tasa-arvoperiaatteen mukaisesti kaikissa henkilöstöasioissa. Yhtiön henkilöstöasioista vastaa henkilöstöjohtaja, joka kuuluu konsernin johtoryhmään.

Tavoitteenamme on olla haluttu ja pidetty työnantaja työmarkkinoilla. Tämä tarkoittaa, että työntekijöiden henkilökohtaisen ja ammatillisen kehittämisen lisäksi otetaan huomioon terveelliset ja turvalliset työolosuhteet. Henkilökuntaa kannustetaan myös huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan esimerkiksi erilaisten kerhojen kautta.

Hankintaketjun valvonta

Yhtiön vastuullisuus ulottuu välillisesti myös tuotteiden hankintaketjuun, valmistukseen ja tuoteturvallisuuteen. Stockmann-konserni on vuodesta 2005 saakka ollut jäsenenä Business Social Compliance Initiative -aloitteessa (BSCI), joka on eurooppalais-

ten yritysten ja kansainvälisten kauppaa edustavien järjestöjen kehittämä sekä Brysselissä sijaitsevan Foreign Trade Associationin (FTA) hallinnoima sosiaalisen vastuullisuuden yhteistyöelin. BSCI tähtää työolojen parantamiseen tavarantoimittajien tuotantolaitoksissa sekä selkeyttää ja yhtenäistää valvontaa. Lisäksi tavaratalomme ovat sitoutuneet kansainvälisen tavaratalojärjestön IADS:n (International Association of Department Stores) vastuullisen tuontikaupan periaatteisiin.

Stockmann-konserni edellyttää, että sen omien merkien hankintaketjussa noudatetaan yhtiön Supplier Code of Conduct -toimintaohjetta, joka pohjautuu BSCI-periaatteisiin. Lisäksi asetamme toimittajillemme eläinten oikeuksia sekä kemikaali- ja ympäristöasioita koskevia vaatimuksia. Muutamalla tavarantoimittajistamme on lisänä myös SA8000-sertifiointi.

Stockmann ei hyväksy lapsi- tai pakkotyövoimaa missään muodossa ja edellyttää, että sen tavarantoimittajat noudattavat tätä periaatetta. Stockmann ei salli sellaista kohtelua tai työoloja, jotka ovat ristiriidassa kansainvälisten sopimusten tai hyväksytyyn kansainvälisen käytännön kanssa. BSCI:n riskimaiksi luokittelemisessa maissa sijaitseville tehtaille, joissa valmistetaan Stockmann-tavaratalojen ja muotiketjujen omien merkien tuotteita, tehdään säännöllisesti sekä omia että BSCI-auditointeja. Mikäli hankintaketjussa havaitaan puutteita, niiden korjaamiseksi tehdään toimenpidesuunnitelma, jonka toteutumista valvotaan. Paikallisiin työoloihin vaikutetaan myös erilaisten kansainvälisten sopimusten ja aloitteiden kautta.

Stockmann-konsernilla ei ole omia tehtaita tai

tuotantolaitoksia lukuun ottamatta tavaratalo- ketjuun kuuluvaa keskuskeittiötä. Keskuskeittiön johtamisjärjestelmä on sertifioitu ISO 22000 -standardin mukaisesti.

SOSIAALISEN VASTUUN TUNNUSLUVUT

Stockmann-konserni on merkittävä työllistäjä: yhtiöllä on lähes 15 500 työntekijää 15 maassa. Siksi yhteiskuntavastuun sosiaalisen ulottuvuuden toimenpiteet ja tavoitteet painottuvat erityisesti omaan henkilöstöön.

TYÖVOIMA / TYÖNTEKIJÖITÄ JA TYÖOLOJA KOSKEVAT KÄYTÄNNÖT

LA1 Henkilöstön kuvaus työsuhteen, työsuhteen ja toiminta-alueen mukaan ja LA2 Henkilöstön vaihtuvuus

Stockmann-konsernin palveluksessa oli vuoden 2013 lopussa 15 441 henkilöä. Eniten työntekijöitä oli tavarataloryhmässä, jossa vuoden lopussa työskenteli 8 955 henkilöä. Tavarataloryhmän henkilöstömäärän laskua selittää osin vuoden 2013 aikana lopetetut franchising-toiminnot.

Muotiketjujen palveluksessa oli vuoden lopussa yhteensä 6 186 henkilöä, joista 4 999 Lindexissä ja 1 346 Seppälässä. Seppälän henkilöstöluku on edellisvuotta hieman pienempi vuoden 2013 aikana lopetettujen myymälöiden vuoksi. Lindex avasi vuoden 2013 aikana 11 omaa myymälää, mikä kasvatti työntekijöiden määrää. Stockmannin konsernihallinnossa työskenteli vuoden lopussa 141 henkilöä ja yhtiön ostokonttoreissa 159 henkilöä.

Stockmann aloitti huhtikuussa 2013 kustannussäästöohjelman eri puolilla organisaatiota. Tavoitteeksi asetettiin toiminnan kiinteiden kulujen vähentäminen yli 10 miljoonalla eurolla tavarataloryhmässä ja muotiketjuissa vuonna 2013. Tavoite ylitettiin. Lisäksi Stockmann lomautti pääosan Suomen henkilöstöstään 12 työpäivän ajaksi, ja tällä toimenpiteellä saavutettiin 5 miljoonan euron säästöt vuoden 2013 aikana. Tavarataloryhmässä on meneillään myös rakenteellisia muutoksia kustannusrakenteen tehostamiseksi. Muutokset toteutuvat vaiheittain ja ne alkoivat syksyllä 2013 markkinointitoiminnoista. Tammikuussa 2014 ilmoitettiin suunnitelmasta avata Suomen ja Baltian tavarataloille uusi jakelukeskus vuonna 2016. Huhtikuussa 2014 kerrottiin suunnitelmasta uudistaa Suomen tavaratalojen toimintamalli. Tähän liittyen käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut, joiden piirissä on Suomen tavaratalojen henkilöstö, Stockmann.com- ja Akateeminen.com-verkkokauppojen asiakaspalvelu ja jälkimarkkinointi.

Vuonna 2013 henkilöstön vaihtuvuus oli 23 prosenttia. Vaihtuvuus riippuu kuitenkin paljon paikallisista työmarkkinoista. Suomessa vaihtuvuus oli 10 prosenttia, mikä oli selkeästi pienempi kuin kaupan alalla yleensä*. Venäjällä vaihtuvuutta on Suomea enemmän, mutta vaihtuvuus noudattaa paikallisten työmarkkinoiden tasoa. Kokoajaisten työntekijöiden määrä pysyi lähes viime vuoden tasolla ja oli 6 765, osa-aikaisia oli 8 676.

* Lähde: Kaupan liiton tiedote 19.3.2013.

Kaupan alan vaihtuvuus Suomessa noin 23 %.

Määräaikaisten työntekijöiden tarve on kaupan alalla suuri, koska esimerkiksi kesä- ja joulusesongit lisäävät kausityöntekijöiden tarvetta. Stockmann-konsernin työntekijöistä 16 prosenttia oli määräaikaisia vuonna 2013. Verrattuna aikaisempiin vuosiin sesonkityöntekijöiden määrä pieneni erityisesti tavarataloryhmässä, jossa oli raportointivuonna lomautuksia ja muita säästötoimenpiteitä.

Tavarataloryhmä ja muotiketjut tarjoavat monelle nuorelle mahdollisuuden tutustua kaupan alan toimintaan esimerkiksi erilaisten oppilaitosten työharjoittelujaksojen muodossa. Vuoden 2013 aikana Suomen Stockmann-tavarataloissa oli Hullut Päivät -kampanja-apulaisena keväällä yhteensä 1 403 henkilöä ja syksyllä 1 512 henkilöä. Lisäksi raportointivuonna tavaratalot ja sen tukitoiminnot tarjosivat yli 300 kesätyöläiselle ja 700 harjoittelijalle työkokemusta. Lindex tekee korkeakoulujen kanssa yhteistyötä ja tarjoaa työharjoittelumahdollisuuksia konttoreissa ja myymälöissä. Vuosittain noin 20–30 harjoittelijaa saa paikan Lindexin pääkonttorin suunnittelu- ja osto-osastolla. Myös Seppälässä on samanlainen harjoittelijakäytäntö. Harjoittelupaikkoja on tarjolla sekä pääkonttorilla että myymälöissä. Vuoden 2013 aikana harjoittelijoita oli Seppälän pääkonttorilla yhteensä 18.

LA3 Henkilöstöedut

Stockmann-konserni tarjoaa kaikissa toimintamaissa paikallisen lainsäädännön edellyttämät henkilöstön etuudet. Useimmissa maissa työntekijöille tarjotaan selkeästi lainsäädännön ylittäviä etuuksia, kuten sairausvakuutuksia ja ruokailuetuja. Kaikilla työntekijöillä on mahdollisuus ostaa tuotteita henkilökuntahintaan konserniin kuuluvissa liikkeissä.

Stockmann tukee vakituisten työntekijöiden

virkestys- ja vapaa-ajan toimintaa esimerkiksi tuemalla liikuntaa erilaisilla henkilöstökerhoilla ja mahdollisuudella vuokrata lomamökkejä Suomeen. Vuonna 2013 henkilöstön vapaa-ajantoimintaa tuettiin koko yhtiötä koskevien säästöohjelman vuoksi vähemmän kuin vuonna 2012. Vuonna 2013 yhtiö tuki työntekijöiden vapaa-ajantoimintaa noin 0,1 miljoonalla eurolla.

Stockmann palkitsee vuosittain ansiomerkeillä henkilöt, jotka ovat tehneet yhtiössä pitkän työuran. Perinne on saanut alkunsa vuonna 1924 ja 90 vuoden aikana ansiomerkkejä on jaettu yli 20 000 kappaletta. Ansiomerkkejä jaetaan 10, 15,

20, 25, 30, 35, 40, 45 ja 50 vuoden työsuhteesta Stockmann-konsernissa. Vuodelta 2013 jaettiin 659 ansiomerkkiä. Riian Stockmann avattiin lokakuussa 2003 ja tavaratalon 10-vuotisjuhlavuosi näkyi Latviassa, jossa vuodelta 2013 jaettiin 10 vuoden ansiomerkkejä yhteensä 56 kappaletta. Yksi 50 vuoden työsuhteesta myönnetty ansiomerkki jaettiin Helsingin keskustan tavaratalon työntekijälle. Näin pitkstä työsuhteesta kertovia ansiomerkkejä on jaettu yhtiössä harvoin, vuosien varrella yhteensä 68 kappaletta. Lisäksi Lindexillä on oma palkitsemisjärjestelmänsä, jossa työntekijät palkitaan 25 vuoden työsuhteesta. Kaikki yksiköt palkitsevat

työntekijän hänen 50-vuotispäivänään.

Palkat ja kannusteet

Vaikka konsernin keskimääräinen henkilöstömäärä laski hieman vuoden aikana, pysyi palkkasumma lähes samalla tasolla kuin edellisinä vuosina. Kaikki työsuhte-etuuksista aiheutuneet kulut olivat 397,8 miljoonaa euroa eli 19,5 prosenttia liikevaihdosta.

Vuonna 2014 henkilöstölle maksettiin tulospalkkiota 5 654 euroa vuoden 2013 tuloksesta. Vuonna 2013 henkilöstölle maksettiin tulospalkkiota vuoden 2012 tuloksesta 0,2 miljoonaa euroa. Lisäksi vuoden 2013 myynteihin perustuvaa myyntikannustetta

HENKILÖSTÖLUKUJA

	2013	2012	2011	2010	2009
Henkilöstön määrä 31.12.	15 441	16 041	15 960	16 184	14 836
Suomessa	7 033	7 553	7 237	7 430	7 153
ulkomailla	8 408	8 488	8 723	8 754	7 683
Henkilöstö keskimäärin	14 963	15 603	15 964	15 165	14 656
Henkilöstö kokoaikaiseksi muutettuna, keskimäärin	11 422	11 898	12 172	11 503	11 133
Henkilöstön keski-ikä	35	34	34	35	35
Suomessa	35	34	34	36	36
ulkomailla	34	34	37	34	34
Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus, keskimäärin %	23	26	30	24	23
Suomessa	10	13	15	14	15
ulkomailla	34	37	42	34	30
Sairauspoissaolot, %	4,2	4,5	4,9	4,3	5,4
Suomessa	3,8	4,2	4,5	4,4	4,7
ulkomailla	4,6	4,8	5,6	4,2	6,6
Koko-/osa-aikaisten osuus henkilöstöstä, %	44/56	42/58	45/55	42/58	44/56
Suomessa	45/55	42/58	43/57	41/59	42/58
ulkomailla	43/57	42/58	46/54	43/57	45/55
Raportoidut työtapatuemat työpaikalla Suomessa, kpl	238	212	243	271	231
Henkilöstökulut, milj. euroa	397,8	405,1	390,0	361,9	327,4
Henkilöstökulut, osuus liikevaihdosta %	19,5	19,1	19,4	19,9	19,3
Henkilöstön koulutusmenot Suomessa (ilman välittömiä palkkakustannuksia), milj. euroa	0,6	0,7	0,8	0,7	na

Konsernin muotiketjuista Lindex julkaisee tarkempia henkilöstölukuja kotisivuillaan lindex.com.

maksettiin 1,0 miljoonaa euroa. Stockmann-konsernin johtoon tai keskihoitoon kuuluville avainhenkilöille on voimassa avainhenkilöoptio-ohjelma, joka ei aiheuttanut kuluja vuonna 2013. Johdon palkitsemisesta löytyy lisätietoja palkka- ja palkkioselvityksestä yhtiön kotisivuilta.

HENKILÖSTÖN JA JOHDON VÄLISET SUHTEET

LA4 Työehtosopimuksien kattavuus

Suomessa noin 84 prosenttia Stockmann-konsernin henkilöstöstä on työehtosopimusten piirissä. Stockmann kunnioittaa henkilöstönsä järjestäytymisvapautta ja oikeutta työehtosopimustoimintaan. Yhtiö ei seuraa järjestäytymisastetta, mutta tilastoi Suomessa sellaiset työntekijät, joiden ay-jäsenmaksu pidätetään palkasta. Vuonna 2013 Suomessa työskentelevästä henkilökunnasta 29 prosenttia oli jäsenmaksuperinnän piirissä. Muissa toimintamaissa ei ole kerätty tilastoja järjestäytymisestä.

Työntekijöiden ja johdon yhteistyöllä pitkät perinteet

Stockmann on ollut edelläkävijä yhteistoiminta-asioissa Suomessa. Yhtiön henkilöstölautakunta perustettiin vuonna 1924. Lakisääteiseksi henkilöstön ja työnantajan yhteistoiminta yrityksissä tuli vasta vuonna 1979.

Suomessa liiketoimintayksiköillä on omat henkilöstölautakunnat, joista Seppälän lautakunta kokoontuu kaksi kertaa vuodessa ja muut neljä kertaa vuodessa. Baltian maissa noudatetaan samantyyppistä toimintamallia. Suomea koskevia henkilöstöasioita käsitellään kaksi kertaa vuodessa järjestettävässä yhtymälautakunnassa. Vuonna 2012 työntekijäpuoli teki aloitteen eurooppalaisen

yrityksneuvoston (European Works Council, EWC) perustamisesta Stockmann-konserniin ja asiaa koskevat neuvottelut työnantajan ja ammattiliittojen välillä ovat käynnissä.

Stockmannin hallituksen kokouksiin osallistuu kaksi henkilöstön edustajaa. Toisen heistä valitsevat Stockmannin yhtymälautakunnan työntekijäedustajat ja toisen Stockmannin ylempiä toimihenkilöitä edustava yhdistys. Henkilöstön edustajilla on hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. He eivät ole hallituksen jäseniä.

TYÖTERVEYS JA -TURVALLISUUS

LA6 Työntekijöiden edustus työterveys- ja turvallisuustoimikunnissa

Työterveyshuolto on järjestetty kaikissa toimintamaissa paikallisten lakien ja asetusten mukaisesti. Työhyvinvointia ja työturvallisuutta käsitellään säännöllisesti henkilöstölautakunnissa, jotka toimivat paikallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ja edustavat kaikkia henkilöstöryhmiä. Ennaltaehkäisevään työhön panostetaan myös konsernitason työturvallisuuspäivässä, joka järjestetään joka toinen vuosi. Lisäksi Suomessa on järjestetty esimiehille työkykyjohtamisvalmennusta, jonka tavoitteena on lisätä työhyvinvointia ja vähentää poissaoloja sekä niistä aiheutuvia kustannuksia.

LA7 Tapaturmat ja sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloprosentti Suomessa oli 3,8 prosenttia säännöllisestä työajasta vuonna 2013 ja ulkomailta 4,6 prosenttia tehdystä työajasta. Suomessa oli yhteensä 238 raportoitua työtapaturmaa työpaikalla. Näistä suurin osa oli työmatkoihin liittyviä tapaturmia, lähinnä liukastumisia. Vuonna 2013 ei sattunut yhtään vakavaan loukkaantumiseen johtanutta työtapaturmaa Suomessa. Sai-

rauksista ja työtapaturmista johtuvien poissaolojen määrä on selvästi pienempi kuin toimialalla keskimäärin Suomessa*.

LA8 Työntekijöiden neuvonta vakavista sairauksista

Työterveyshuolto pyrkii osana normaalia toimintaansa neuvomaan työntekijöitä työhön liittyvistä vakavista sairauksista ja mahdollisista muista työhön sisältyvistä riskeistä.

Vuonna 2013 sairaanhoitotasaisen työterveyshuollon piirissä olivat Suomessa kaikki yli neljä kuukautta työskennelleet työntekijät eli 5 556 henkilöä. Konsernin Suomen yksiköiden työterveyspalvelut on järjestetty oman työterveysaseman ja ostopalveluiden avulla. Helsingissä omien työterveysasemien henkilökunta palvelee pääosin koko pääkaupunkiseudun työntekijöitä. Muilla tavaratalopaikkakunnilla sekä Suomen Lindexissä ja Seppälässä työterveyshuolto on järjestetty ostopalveluna. Suomessa työterveyshuollon kustannukset olivat yhteensä 2,0 miljoonaa euroa. Työterveyshuollon nettokustannukset olivat vuonna 2013 noin 150 euroa/henkilö.

KOULUTUS

LA10 Keskimääräiset koulutustunnit, LA11 Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja elinikäisen oppimisen ohjelmat ja LA12 Säännölliset suoritusarvioinnit ja kehityskeskustelut

Tavarataloryhmässä Suomessa järjestetään kaikille myyntityöhön tuleville useita koulutuksia, joista ensimmäisen tason START-koulutukseen osallistuvat myös kaikki Suomen konsernihallinnon uudet työntekijät. Vuonna 2013 lanseerattiin uusi LEAD-valmennusohjelma, jonka tavoitteena on syventää

esimiesosaamista ja vahvistaa strategiaan ja arvoihin perustuvaa johtamiskulttuuria. Valmennusohjelmaan osallistui tavarataloryhmästä ja konsernin hallinnosta 30 henkilöä kolmesta maasta kuuden koulutuspäivän ajan. Vuoden 2013 aikana tavarataloryhmän esimiehiä valmennettiin eri koulutuksissa yhteensä yli 350 päivää eli noin 2 625 tuntia.

Henkilöstön ympäristötietoisuutta lisätään jatkuvan koulutuksen ja säännöllisen sisäisen tiedottamisen avulla. Esimerkiksi Helsingin keskustan tavaratalon kuukausittain järjestettäviin ympäristökoulutuksiin osallistui vuoden aikana yhteensä noin 200 työntekijää. Ajankohtaisia ympäristöasioita käsiteltiin myös muutamissa osastokohtaisissa aamutsempaissa, joihin osallistui yhteensä noin 400 työntekijää. Lisäksi osalle tavaratalon vuokralaisista järjestettiin räätälöityjä ympäristökoulutuksia. Tavarataloetjussa ympäristökoulutuksia pidettiin myös Turun, Itiksen ja Oulun tavarataloissa, Pitäjänmäen toimistohenkilöstölle sekä Viinikkalan logistiikkakeskuksessa. Keskuskeittiössä järjestettiin ympäristö- ja elintarviketurvallisuuskoulutus koko henkilöstölle. Syksyllä tavarataloryhmän, Hobby Hallin ja Seppälän osto-organisaation yhteiseen kemikaalikoulutukseen osallistui noin 40 henkilöä. Koulutusten lisäksi ympäristöasiat ovat säännöllisesti esillä henkilöstötilojen inforuuduilla.

Lindexissä on oma Souls-valmennusohjelma, jonka kautta etsitään uusia koko ketjun menestystä vauhdittavia ratkaisuja. Raportointivuonna ohjelmaan osallistui kahdeksan työntekijää. He keskittyivät myyntikatteen parantamiseen liittyviin asioihin ja pohtivat ennen kaikkea tehtaiden ja tavarantomittajien kanssa tehtävää yhteistyötä. Vuoden

** Lähde: Kaupan liiton tiedote 23.8.2011: poissaolojen määrä kaupan alalla Suomessa keskimäärin 5,8 %.*

aikana Lindexin pääkonttorin esimiehille järjestettiin koulutusta muun muassa monimuotoisuus-, työympäristö- ja työsuhdelakiasioista. Pääkonttorissa oli myös muutamia koulutuksia, jotka käsittelevät yhteiskuntavastuuta, turvallisuutta sekä Lindexin tulevaisuutta. Myymälähenkilökunnalle järjestettiin asiakaspalvelu-, tuote- ja ja turvallisuuskoulutuksia. Koulutustunteja oli Lindexissä vuonna 2013 keskimäärin 11,5 tuntia työntekijää kohden, yhteensä noin 57 500 tuntia.

Vuosi 2013 oli Seppälässä muutoksen vuosi. Ketjussa otettiin käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä ja brändiä uudistettiin. Muutoksen johtamista tuettiin monin erilaisin koulutuksin, esimerkiksi muutosvalmennuksilla ja perehdyttämällä työntekijöitä uusiin työkaluihin ja -prosesseihin. Lisäksi Seppälässä järjestettiin useita osto-organisaation koulutuspäiviä. Seppäläläisiä osallistui myös tavarataloryhmän kanssa yhdessä järjestettyyn kemikaalikoulutukseen. Seppälässä jatkui myös oma Spirit-valmennusohjelma, jonka valmentajina toimivat Spiritorit. Ohjelman kautta Seppälän uudet sekä vanhat työntekijät saavat perehdytystä ja tietoa. Vuonna 2013 Spiritorit jalkauttivat ketjua koskevia muutoksia myymälöihin. Pääkonttorin viiden hengen Spiritor-ryhmän lisäksi ketjussa toimii 27 Spiritoria viidessä maassa. Raportointivuonna Seppälässä koulutustunteja oli yhteensä 15 000.

Stockmann-konsernissa seurataan henkilöstökäytäntöjen toteutumista muun muassa henkilöstökyselyillä, kehityskeskustelujen sekä muiden palautekanavien kautta. Vuoden 2013 aikana tavarataloryhmässä toteutettiin SOUND-henkilöstökysely Latviassa, Venäjällä ja Virossa. Kyselyyn vastasi lähes 2700 henkilöä, kyselyn vastausprosentti oli yli 80. Vastauksissa arvioitiin erityisen positiivisesti muun muassa esimiestyötä. Verrattuna vuoden

2011 tutkimukseen suurin positiivinen muutos oli tapahtunut Venäjällä ja Latviassa halukkuudessa ottaa työstä henkilökohtaista vastuuta ja Virossa yhteishengen kasvussa. Kehittämiskohteeksi nousi Venäjällä ja Latviassa esimerkiksi kasvanut kokemus työn stressaavuudesta ja Virossa työvälineiden kehittäminen. Lindex toteutti joulukuussa 2013 henkilöstökyselyn Ruotsin pääkonttorissa ja jakelukeskuksessa. Kyselyyn vastasi yhteensä 317 henkilöä, ja kyselyn vastausprosentti oli 67. Suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä työpaikkaansa ja tietoisia Lindexin strategiasta ja tavoitteista. Kehityskohdeksi mainittiin palautteen antaminen sekä saaminen. Seppälässä toteutettiin vuoden aikana useita kyselyitä, joiden avulla seurattiin organisaation sopeutumista muutoksiin sekä varmistettiin, että perehdytys uusiin asioihin on ollut riittävä.

Jatkuva työssä kehittymisen kaari ja aktiiviset sisäiset työmarkkinat ovat Stockmannin vahvuuksia. Mahdollisuus vaihtaa tehtäviä liiketoimintayksiköiden, toimintojen ja eri maiden välillä edesauttaa oppimista ja osaavan henkilöstön pitämistä yhtiön palveluksessa. Monet konsernin johtohenkilöistä ovat työskennelleet aiemmin asiakaspalvelutehtävissä ja usealla on myös kokemusta eri puolilta yritystä. Lue lisää mahdollisuuksista urakiertoon sivulta 13.

MONIMUOTOISUUS

LA13 Organisaation hallinnon ja henkilöstön koostumus

Konsernin henkilöstöstä oli vuonna 2013 naisia 85 prosenttia ja miehiä 15 prosenttia. Naisjohtajien osuus on kaikissa toiminnoissa suuri: Suomessa ja ulkomailta työskentelevistä johtajista naisia oli 63 prosenttia. Stockmannin hallituksessa kahdeksasta jäsenestä kolme oli naisia. Konsernin johtoryh-

mään kuului kaksi naista.

Vuoden 2013 lopussa konsernin henkilökunnasta 54 prosenttia eli 8 408 henkilöä työskenteli ulkomailta. Yhtiön kansainvälisen menestyksen yksi vahvuus onkin paikallisen eli kunkin toimintamaan oman asiantuntemuksen hyödyntäminen. Paikallisen henkilöstön käyttö tuo lisäosaamista ja monimuotoisuutta yhtiön toimintaan sekä luo samalla myös taloudellisia kerrannaisvaikutuksia paikalliskunnalle.

Ulkomaan toiminnoissa johdon ja keskiyhdön tai keskiyhdön tehtävissä työskenteli tavarataloryhmän osalta kuusi henkilöä Venäjällä ja Baltiassa sekä Lindexin osalta yksi henkilö Norjassa. Tämä tarkoittaa, että ulkomaan toiminnoissa johdosta ja keskiyhdöstä yli puolet on paikallisia työntekijöitä. Vuonna 2013 kaikki tavarataloryhmän johtoryhmässä ja Suomen tavaratalojen johdossa olivat suomalaisia. Baltian maiden ja Venäjän tavaratalojen johtajista ja majohtoryhmien jäsenistä 81 prosenttia oli paikallisia. Kaikki vuonna 2013 Lindexin ylimmässä johdossa työskennelleet olivat ruotsalaisia. Lindexin majohtajista 60 prosenttia oli paikallisia. Vuonna 2013 Seppälän johtoryhmään kuului seitsemän suomalaisen jäsenen lisäksi yksi venäläinen.

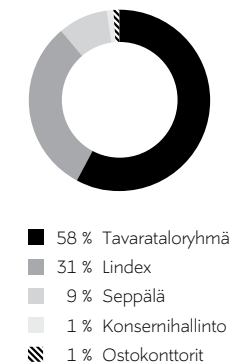
Henkilöstön keski-ikäluokutiedot löytyvät ”Henkilöstötilukuja 2013” -taulukosta.

IHMISOIKEUDET HANKINTAKETJUSSA

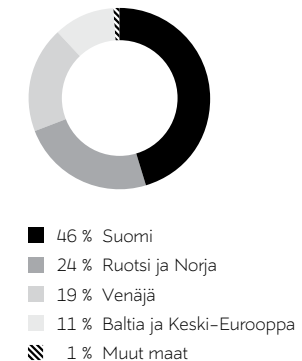
HR2 Alihankinnan ihmisoikeusarvioinnit, HR6 ja HR7 Toiminnot, joissa on lapsi- ja pakko- tai rangaistustyövoiman käytön riski

Stockmannin sosiaalinen vastuu ulottuu välillisesti myös hankintaketjun työolosuhteisiin. Raportointi hankintaketjun ihmisoikeuksista keskittyy omien

HENKILÖSTÖ YKSIKÖITTÄIN 2013

HENKILÖSTÖ MARKKINA-ALUEITTAIN 2013

merkkituotteiden hankintaan, josta raportoimme tavarantoimittajille tehtyjen omien ja ulkoisten tarkastusten perusteella. Hankintaketjussa noudatetaan yhtiön Supplier Code of Conduct -toimintaohjetta, joka perustuu BSCI-periaatteisiin. Raportointivuonna 13 tavarantoimittajalla oli lisäksi eettisen tuotannon Social Accountability 8000-sertifikaatti (SA8000).

Stockmannin tavarataloissa pääosa valikoimasta on kansainvälisiä ja kotimaisia merkkituotteita, joiden vastuullisuutta tarkastellaan ostoneuvotteluiden yhteydessä. Tavarataloryhmän muodin omien merkien tuotteista yli puolet hankitaan konsernin omien ostokonttorien kautta. Lindexin kaikki tuotteet ja Seppälän valikoimista merkittävä osa hankitaan samojen ostokonttoreiden kautta. Ostokonttorit sijaitsevat Bangladeshissa, Intiassa, Kiinassa, Hong Kongissa, Pakistanissa ja Turkissa. Ne hankivat myyntiin tulevat vaatteet verkostosta, johon kuuluu lähes 200 tavarantoimittajaa ja noin 360 tehdasta. Toimittajien ja tehtaiden määrää karsittiin toimintavuoden aikana merkittävästi, mikä tiivistää yhteydenpitoa ja toimittajasuhteita entisestään. Stockmann-konsernilla ei ole omia vaatetehtaita tai -tuotantolaitoksia.

Stockmann-konsernin muodin omista merkkituotteista pääosa tuodaan BSCI:n riskimaiksi luokittelemista maista. Merkittävin hankintamaa on Kiina, josta tuodaan 43 prosenttia muodin omien merkien tuotteista ostohinnoissa mitattuna. Bangladeshin osuus on 22, Turkin 17, Intian 12 ja Pakistanin 2 prosenttia.

Stockmann ei hyväksy lapsi- tai pakkotyövoimaa missään muodossa ja edellyttää, että sen tavarantoimittajat noudattavat tätä periaatetta. Stockmann ei salli sellaista kohtelua tai sellaisia työoloja, jotka ovat ristiriidassa kansainvälisten sopimusten tai hyväksytyn kansainvälisen käytännön kanssa.

Mikäli hankintaketjussa havaitaan puutteita, niiden korjaamiseksi tehdään toimenpidesuunnitelma, jonka toteutumista valvotaan.

Stockmannin toimitusketjujen tunnistettuja riskejä ovat auditoinneissa ja julkisessakin keskustelussa esiin nousseet puutteet, jotka liittyvät erityisesti palkkaukseen, työaikaan, työterveyteen ja -turvallisuuteen sekä dokumentaatioon riskimaissa. Parantaakseen käytäntöjä, Stockmann kannustaa tavarantoimittajiaan osallistumaan yhtiön kehityshankkeisiin ja projekteihin sekä BSCI:n järjestämiin koulutuksiin, joissa käsitellään näitä asioita.

Säännöllisiä tehdastarkastuksia

Vuonna 2013 riskimaissa sijaitsevista tehtaista, joissa valmistetaan Stockmann-tavaratalojen ja muotiketjujen omien merkien tuotteita, tehtiin yhteensä 186 BSCI-auditointia. Näistä täysiä auditointeja (full audits) oli 119. Stockmann ja BSCI tiuksensivat vaatimuksiaan vuonna 2013, minkä vuoksi auditointitulokset olivat heikompia kuin aikaisempina vuosina.

BSCI-auditointeja suorittavat kansainvälisesti hyväksytyt riippumattomat arviointiyritykset. Näiden ulkoisten auditointien lisäksi Stockmann-konserni teki vuonna 2013 ostokonttoriensa kautta myös 171 omaa tarkastusta. Jokaisessa ostokonttorissa on vastuullisuusasiantuntijoita, jotka seuraavat tuotantoprosesseja ja toiminnan vastuullisuutta. Ostokonttorit tarkistavat jokaisen käyttämänsä tehtaan toimintamallit ja laatutason aina ennen sopimuksen tekoa ja tuotannon aloittamista. Omissa tarkastuksissa kiinnitetään huomiota työn tekijöiden työolosuhteisiin ja ympäristöasioihin. Edellä mainittujen tehdastarkastusten lisäksi Stockmann on mukana kehittämässä erityisesti Bangladeshin tehdastyöntekijöiden turvallisia työoloja. Stockmann liittyi toukokuussa 2013 palo- ja raken-

nusturvallisuussopimukseen. Vaikka sopimukseen liittyvät tarkastukset eivät käynnistyneet vuonna 2013, toteutimme itse sähköntarkastukset kaikkiin 21 tehtaaseen, jotka tekevät vaatteita Stockmann-konsernille Bangladeshissa. Tarkastusten perusteella ei jouduttu lopettamaan yhteistyötä yhdenkään tehtaan kanssa.

Lisätietoa Stockmann-konsernin hankinnasta löytyy sivulta 14.

SYRJIMÄTTÖMYYS

HR4 Syrjintätapaukset ja toteutetut toimenpiteet

Yhtiötä ei ole epäilty, syytetty tai tuomittu syrjinnästä raportointikaudella.

JÄRJESTÄYTYMISVAPAAUS

HR5 Järjestäytymisvapaus ja oikeus kollektiivisesti neuvoteltuihin työehtosopimuksiin

Stockmann-konsernin henkilöstön järjestäytymisvapaudesta ja oikeudesta työehtosopimustoimintaan on raportoitu kohdassa LA4. Hankintaketjua koskeva järjestäytymisvapautta seurataan BSCI- ja SA8000-auditointien sekä omien, ostokonttoreiden vastuullisuustyöntekijöiden tekemien tarkastusten avulla.

TUOTEVASTUU

PR2 Tuotteiden terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten rikkomukset

Stockmann-konserni vastaa siitä, että myynnissä olevat tuotteet ovat turvallisia eivätkä aiheuta vaaraa asiakkaan terveydelle tai omaisuudelle. Yhtiön osto-organisaatio huolehtii, että tuotteet täyttävät

BSCI-AUDITOINNIT 2013 (N=186)

- 22 % Hyväksytty
- 38 % Hyväksytään korjausten jälkeen
- 40 % Ei täytä vaatimuksia

BSCI-AUDITOINNIT 2012 (N=173)

- 46 % Hyväksytty
- 31 % Hyväksytään korjausten jälkeen
- 23 % Ei täytä vaatimuksia

BSCI-AUDITOINNIT 2011 (N=199)

- 53 % Hyväksytty
- 25 % Hyväksytään korjausten jälkeen
- 22 % Ei täytä vaatimuksia

voimassaolevat kemikaali- ja tuoteturvallisuuslainsäädännön vaatimukset. Suomen tullin lisäksi valmistajat ja maahantuojat sekä omien tuotemerkkien kohdalla Stockmann testaavat tuotteita säännöllisesti. Tuotetesteillä varmistetaan, että tuotteet täyttävät kaikki niille joko lainsäädännössä asetetut tai Stockmannin omat, lainsäädäntöä tiukemmat laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Lisäksi Stockmann seuraa EU:n tuoteturvallisuuslainsäädännön muutoksia ja varmistetaan, että tuotteet täyttävät kaikki niille joko lainsäädännössä asetetut tai Stockmannin omat, lainsäädäntöä tiukemmat laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Lisäksi Stockmannin omaa tuoteturvallisuuslainsäädäntöä tiukemmat laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Lisäksi Stockmannin omaa tuoteturvallisuuslainsäädäntöä tiukemmat laatu- ja turvallisuusvaatimukset.

Vuonna 2013 myynnissä olleista Lindexin, Seppälän ja Stockmann-tavaratalojen omien merkkien tuotteista ei ollut julkisia takaisinottoja.

Stockmann-tavaratalojen elintarvikeosastoilla ja keskuskeittiössä tehdään laajaa tuotteiden omavonttaa, jolla varmistetaan tuotteiden turvallisuus. Stockmannin keskuskeittiö on sertifioitu kansainvälisen ISO 22000 elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmän mukaan. Keskuskeittiö täyttää toiminnassaan viranomaisten ja lainsäädännön vaatimukset ja haluaa kehittää toimintaansa entistä paremmaksi. Vuonna 2013 keskuskeittiön valmistamissa, Stockmannin maahantuomissa tai omien merkkien tuotteissa ei ilmennyt tuoteturvallisuus-, laatu- tai muita vastaavia virheitä, jotka olisivat edellyttäneet takaisinottoa.

Raportointivuonna ei ollut omien merkkituotteiden terveyteen tai turvallisuuteen liittyviä oikeustoumia tai sakkopäätöksiä.

TUOTE- JA PALVELUMERKINNÄT

PR3 Tuotteisiin ja palveluihin liittyvä tuotetieto ja lainsäädännön noudattaminen

Lindexin vastuullisista materiaaleista valmistetut tuotteet on merkitty myymälöissä selkeästi omalla, Sustainable Choice -tunnuksella ja verkkokaupas-

sa nämä tuotteet on kerätty omalle tuotesivulle.

Seppälän Organic Cotton -tunnuksella merkityt tuotteet on valmistettu luomupuuvillasta. Näiden tuotteiden valikoimaan kuuluu naisten ja miesten trikoopaitoja sekä osa Seppälä Baby -malliston vaatteista. Lisää tietoa vastuullisista tuotteista löytyy kohdasta EN 26.

Kerromme asiakkaillemme tuotteiden alkuperästä. Valmistusmaa on merkitty kaikissa muotikettujen tuotteissa olevaan hoito- ja pesuohjeeseen. Tavarataloryhmän muodin omien merkkituotteiden osalta sama tieto on merkitty tuotteiden hintamerkkintöihin Venäjällä ja Latviassa, missä lainsäädäntö velvoittaa ilmoittamaan alkuperätietoja. Valmistusmaata koskevat tiedot ovat jatkossa saatavilla myös muiden maiden asiakkaille, sillä tietojen merkitsemisestä tavaratalojen omien vaatemerkkien tuotteisiin päätettiin vuonna 2013. Tavoitteena on, että valmistusmaa näkyy tuotteissa vaihteittain, syksystä 2014 alkaen.

Uudet elintarvikkeiden pakkausmerkintöjä koskevat EU-asetukset tuovat muutoksia pakkauksissa ilmoitettavaan kuluttajainformaatioon. Muutokset liittyvät esimerkiksi tuotteen nimeämiseen, pakkauksen luettavuuteen ja allergeenien ilmoittamiseen. EU-asetusten vaatimien pakkausmerkintämuutosten teko aloitettiin vuonna 2013 Stockmannin omiin merkkituotteisiin sekä Stockmannin maahantuomiin elintarvikkeisiin. Työ jatkuu vuonna 2014.

Uudet elintarvikkeiden pakkausmerkintöjä koskevat EU-asetukset tuovat muutoksia pakkauksissa ilmoitettavaan kuluttajainformaatioon. Muutokset liittyvät esimerkiksi tuotteen nimeämiseen, pakkauksen luettavuuteen ja allergeenien ilmoittamiseen. EU-asetusten vaatimien pakkausmerkintämuutosten teko aloitettiin vuonna 2013 Stockmannin omiin merkkituotteisiin sekä Stockmannin maahantuomiin elintarvikkeisiin. Työ jatkuu vuonna 2014.

PR5 Asiakastytyväisyys

Stockmann-tavaratalot tunnetaan asiakaslähtöisestä palvelustaan. Erinomaisen asiakaspalvelun ammattilaiseksi ei tulla sattumalta, vaan henkilökunnan säännölliset koulutukset alkavat jo uran alussa perusteellisella perehdyttämisellä. Asiakaslähtöisyys ohjaakin vahvasti yhtiön toimintaa ja ensiluokkaiseen, odotukset ylittävään palveluun panostetaan voimakkaasti. Liiketoimintayksiköt kehittävät toimintaansa asiakaskysely- ja asiakasmittaustuloksien sekä asiakkaiden ja oman henkilökunnan palautteen perusteella. Asiakassuhteesta kertovia tuloksia hyödynnetään asiakaspalvelun ja myynnin kehittämisessä, henkilöstön päivittäisessä ohjaamisessa, esimiestyön kehittämisessä, palkitsemisessa ja sitouttamisessa sekä koulutusten suunnittelussa.

Konsernin eri liiketoimintayksiköt mittaavat asiakastytyväisyyttä ja tunnettuutta säännöllisesti ja kehittävät toimintaansa tulosten perusteella. Välineinä käytetään esimerkiksi verkko- ja ovensuukyselyitä sekä tavarataloryhmässä mystery shopping -menetelmää. Lisäksi asiakastytyväisyyden kehittymistä seurataan aktiivisesti suhteutettuna kilpailutilanteeseen ja yleiseen vähittäiskaupan markkinoiden kehittymiseen.

Stockmann-konsernin liiketoimintayksiköillä on omat asiakaspalautekanavansa ja kaikille vastaus- ta toivoneille asiakkaille vastataan.

ASIAKKAIDEN YKSITYISYYDEN SUOJA

PR8 Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvät pätevät valitukset

Stockmann-konsernin liiketoimintayksiköillä on neljä kanta-asiakasohjelmaa: tavarataloryhmässä Stockmann- ja Hobby Hall -kanta-asiakasohjelmat

ja muotikettuihin Seppälä Klubi sekä More at Lindex. Näiden piirissä on yhteensä 8,7 miljoonaa asiakasta, joihin pidetään säännöllisesti yhteyttä ja joille tarjotaan rahanarvoisia etuja.

Kaikilla kanta-asiakasohjelmilla on omat asiakasrekisterinsä, jotka on kerätty asiakassuhteiden hoitamiseksi sekä asiakaspalvelu- ja markkinointitarkoituksiin. Stockmann käsittelee asiakkaidensa ja yhtiökokoukseen osallistuvien osakkeenomistajiensa henkilötietoja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Vuonna 2013 Stockmann sai muutamia asiakkaiden yhteydenottoja henkilötietojen käsittelystä. Nämä tapaukset käsiteltiin eivätkä ne johtaneet jatkotoimenpiteisiin. Kanta-asiakasjärjestelmistä ei saatu valituksia tai huomautuksia virallisilta tahoilta. Kanta-asiakasjärjestelmien rekisteriselosteet löytyvät yksiköiden kotisivuilta.

STOCKMANN-KONSERNIN ARVOT

Arvoihin perustuva johtaminen on tärkeää koko Stockmann-konsernissa. Stockmann-konsernin perusarvot määrittelevät kaikille yksiköille yhteisen arvopohjan, johon toiminta ja päätöksenteko perustuvat.

- Tuloshakuisuus
- Asiakaslähtöisyys
- Tehokkuus
- Sitoutuminen
- Ihmistien arvostus
- Vastuullisuus

YMPÄRISTÖVASTUUN JOHTAMINEN JA TUNNUSLUVUT

Ympäristötyö pohjautuu konsermitason ympäristöpolitiikkaan. Operatiivinen ympäristöjohtaminen on organisoitu osaksi liiketoimintayksiköiden päivittäistä johtamistyötä. Liiketoimintayksiköt, tavarataloryhmä ja muotiketjut, määrittelevät itse konkreettiset ympäristötavoitteensa, kehityksen seuraamisen mittarit ja niihin sopivat johtamiskäytännöt.

Tavarataloryhmän Suomen johtamisjärjestelmiä on sertifioitu: kaikilla Suomen Stockmann-tavarataloilla ja tukitoiminnoilla on ISO 140001 -sertifiointi sekä Stockmannin keskuskeittiöllä on ISO 140001 ja ISO 22000 -sertifiointi. Stockmannin ympäristöjärjestelmän toimintatavat otetaan käyttöön myös Baltian tavarataloissa vuoden 2014 aikana. Muotiketjut-liiketoimintayksikössä ei ole käytössä sertifioitua ympäristöjohtamisjärjestelmää. Lindex- ja Seppälä-myymälät toimivat pääsääntöisesti vuokratiloissa kauppakeskuksissa, jolloin myymälän energiatehokkaan konseptin lisäksi ympäristöasiat on huomioitu kiinteistön tarjoamien mahdollisuuksien mukaan.

Stockmannin ostokonttorit toimivat lähellä tuotantoa ja kiinnittävät huomiota tavarantoimittajiensa tehtaiden haitallisten ympäristövaikutusten arviointiin ja niiden vähentämiseen. Ostokonttoreille on omat ympäristöä koskevat toimintaohjeet, joita tavarantoimittajien tulee noudattaa sekä ympäristöpolitiikka, jossa otetaan kantaa jätevesien puhdistuksen, jätehuollon sekä kemikaalien ja päästöjen hallintaan hankintaketjussa. Ostokonttoreiden henkilöstö tekee tehtaille ympäristötarkastuksia ja seuraa ympäristönsuojelulakien ja konsernin asettamien vaatimusten täyttymistä.

Stockmannin tavoitteena on hallita liiketoiminnan aiheuttamia ympäristövaikutuksia. Stockmann huomioi ympäristöasiat toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa, myyntiin ja omaan käyttöön tulevien tuotteiden sekä palveluiden hankinnassa. Toimintaa kehitetään jatkuvasti energiaa säästävään suuntaan ja esimerkiksi myymälöiden kalustuksessa, valaistuksessa ja ylläpidossa etsitään mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavia ratkaisuja.

Asetettujen ympäristöpäämäärien ja -tavoitteiden sekä sovittujen toimintatapojen toteutumista mitataan ja seurataan jatkuvan parantamisen periaatteen varmistamiseksi. Jokaisen työntekijän edellytetään sitoutuvan näiden yhteisten päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseen. Henkilöstön ympäristötietoisuutta lisätään jatkuvan koulutuksen ja säännöllisen sisäisen tiedottamisen avulla.

YMPÄRISTÖVASTUUN TUNNUSLUVUT

MATERIAALIT

EN1 Materiaalien käyttö

Stockmann-konserni raportoi käyttämänsä pakkausmateriaalit Suomessa Pakkausalan ympäristörekisteriin (PYR) EU:n pakkausedirektiivin mukaisesti. Lindex raportoi pakkausmateriaalin käytöstä myös muihin toimintamaihinsa, kuten Ruotsiin, Norjaan ja Baltian maihin.

Stockmann-konserni voi vaikuttaa pakkausmateriaaleihin ja -määriin etenkin oman käytön hankinnassa. Liiketoimintayksiköiden hankintaosastot

seuraavat aktiivisesti pakkausalan kehitystä ja pyrkivät sitä kautta saattamaan markkinoille laadukkaita pakkauksia ja materiaalitehokkuuden kautta vähentämään turhan pakkausmateriaalin käyttöä.

Pakkausmateriaalien käyttöä koskevat tiedot julkaistaan myöhemmin vuoden 2014 aikana Suomen tavaratalojen osalta yhtiön kotisivulla.

ENERGIA

EN3 Suora energiankulutus ja EN4 Epäsuora energiankulutus

Konsernin energiankulutus koostuu pääosin sähköstä, lämmöstä ja kaukolämmöstä. Energiankulutus aiheutuu myymälä-, varasto- ja toimistotilojen valaistuksesta, ilmanvaihdosta, lämmityksestä ja jäähdytyksestä sekä tiloissa käytettävistä laitteista, joita ovat mm. hissit ja liukuportaat sekä kylmä- ja IT-laitteet. Sekä tavarataloryhmän että muotiketjujen myymälämuutoksissa ja uusissa myymäläkonsepteissa kiinnitetään entistä enemmän huomioita ympäristöasioihin. Esimerkiksi uuden Stockmann Itis -tavaratalon valopihassa on hyödynnetty luonnonvaloa ja noin 90 prosenttia tavaratalon valaistusratkaisuista on tehty energiaa säästävillä LED-valoilla. Lindex on yli nelinkertaistanut tietoliikennekeskuksensa tuotantokäytön vuodesta 2007. Samalla keskuksen energiakulutus on vähentynyt yli puolella. Vuoden 2013 energiankulutuksesta kerrotaan tunnusluku EN7 yhteydessä ja hiilijalanjälkilaskentaosiossa, sivulla 28.

EN7 Toimenpiteet epäsuoran energiakulu-

ENERGIAN- JA VEDENKULUTUS 2011–2013

	2013	2012	2011
SUORA KULUTUS			
Kevyt polttoöljy (l)	3 402	532	4 325
Maakaasu (MWh)	19 954	13 526	15 055
EPÄSUORA KULUTUS			
Sähköenergia (MWh)	166 548	171 585	169 900
Lämpö- ja jäähdytysenergia (MWh)	111 975	90 058	96 883
Vesi (m³)	305 536	287 297	267 185

Kevytpolttoöljyn raportoinnin kattavuutta on laajennettu ja se sisältää nyt varavoimakoneiden polttoaineen Suomessa, Baltiassa ja Ruotsissa. Maakaasun vertailutiedot edellisiltä vuosilta on muunnettu megawattitunneiksi (MWh). Sähköenergia kattaa konsernin kaikki toiminnot, pois lukien franchising-toiminnot. Lämpö- ja jäähdytysenergia kattaa konsernin kaikki toiminnot, pois lukien franchising-toiminnot sekä Stockmann Beauty -myymälöiden kulutuksen. Vuonna 2013 laskentaa laajennettiin kattamaan jäähdytysenergiankulutus useammasta kohteesta sekä Seppälän myymälöiden lämmönkulutus. Vesiraportointi kattaa tavarataloryhmän kaikki toiminnot (pois lukien Stockmann Beauty -myymälät ja Itisen tavaratalo), Lindexin jakelukeskuksen sekä Seppälän pääkonttorin ja logistiikkakeskuksen.

SERTIFIKAATTIEN AUDITOINNIT 2013

	Ulkoinen	Sisäinen
ISO 14001	5	14
ISO 22000	1	1
MSC	4	7

Suomen tavarataloissa ja tukitoiminnoissa tehtiin vuonna 2013 yhteensä 10 ulkoista ja 22 sisäistä sertifikaattien auditointia.

tuksen vähentämiseksi ja saavutetut säästöt ja EN5 Säästötoimilla ja tehokkuusparannuksilla syntyneet energiasäästöt

Stockmann-tavarataloissa on työskennelty jo pitkään energiankulutuksen minimoimiseksi. Energia- ja materiaalitehokkuus, jätahuolto sekä logistiikka ovat koko konsernin yhteisiä energiansäästön painopistealueita.

Suomen tavaratalojen kiinteistöissä jatkettiin vuonna 2012 käynnistettyä energiatehokkuusohjelmaa, jonka avulla on pystytty merkittävästi alentamaan myös käyttökustannuksia. Ohjelman puitteissa käytiin läpi talotekniikan käyttäjät esimerkiksi ilmanvaihdon ja sähkönkulutuksen osalta ja optimoitiin käynnistys- ja sammutusai-koja.

Vuoden 2013 aikana kaikissa Suomen tavarat-aloissa käytiin läpi valaistuksen ohjausta, ja optimoitiin valaistusta etenkin yöaikaan tehtävän siivouksen ja muiden yötöiden osalta. Lisäksi Herkku-ruokaosastoilla tehostettiin kylmäverhojen käyttöä uudella ohjeistuksella ja sitä kautta saatiin vähennettyä elintarvikkeiden viilennystarvetta. Kesäaikaan energiaa säästettiin yöhuuhtelujen avulla hyödyntämällä viileää yöilmaa tavaratalojen ilmanvaihdossa. Logistiikassa kuljetusten määrää optimoidaan jatkuvasti tehokkailla kuljetusratkai-suilla. Säästöjä saatiin aikaan muun muassa ohjaamalla ei-kaupallisia toimituksia keskusvaras-toon, josta ne jaettiin toimipisteisiin muiden kulje-tusten yhteydessä. Jätepuristimien koon opti-moinnilla viikoittaisten jätekuljetuksien määrää saatiin tehostettua. Myös Lindexin liikkeissä on keskitytty energiankäytön minimointiin ja kaikissa liikkeissä noudatetaan rutiinikäytäntönä tehok-kaan energiankäytön tarkistuslistaa.

Toukokuussa 2013 Stockmannin Suomen-tavarataloryhmän toiminnot hyväksyttiin kaupan

alan energiatehokkuussopimukseen. Sopimuksen puitteissa Stockmann toteuttaa tiloihinsa energia-katselmuksia ja laatii vuosille 2014–2016 toimenpi-deohjelman energiankäytön tehostamiseksi.

Ympäristönäkökulmia ja -vaikutuksia tarkastel-laan myös tukitoiminnoissa. Vuoden 2014 aikana tavarataloryhmän pääkonttori muuttaa uusiin energiatehokkaisiin ja kestävän kehityksen huomi-oiviin toimitiloihin. Energiatehokkuus on keskei-sessä osassa myös uuden, vuonna 2016 avatta-van, Suomen ja Baltian maiden tavarataloja palve-levan jakelukeskuksen suunnittelussa.

VESI**EN8 Veden kulutus, EN10 Veden kierrätys ja uudelleenkäyttö sekä EN21 Päästöt vesistöihin ja EN25 Vesistöt, joihin organisaation päästöillä on merkittävä vaikutus**

Konsernin vedenkulutuksesta valtaosa kuluu tavaratalojen ravintola-, keittiö- ja saniteettitiloissa. Liiketoimintayksiköiden ja konsernin tukitoimin-tojen toimipisteet käyttävät paikallisten vesilaitos-ten vettä. Vedenkulutusta minimoidaan ohjeista-malla henkilökuntaa ja vuokralaisia, ennalta-ehkäisemällä ja korjaamalla pienetkin vuodot sekä hankkimalla yhä tehokkaampia vesikalusteita kalusteiden uusimisen yhteydessä.

Stockmann-konsernilla on yksi oma tuotantolai-tos, elintarviketurvallisuussertifioitu (ISO 22000) keskuskeittiö, joka valmistaa Meals-, Deli-, sushi-ja kahviotuotteita Suomessa pääkaupunkiseudun tavarataloihin. Toiminnasta syntyvä jätevesi menee kunnalliseen viemäriverkostoon. Stockmannilla ei ole muita tuotantolaitoksia tai tehtaita eikä yhtiöllä ole päästöjä vesistöihin eikä omassa toiminnassa kierrätettä tai uudelleenkäytettä vettä.

Veden kulutus hankintaketjussa

Olemme olleet mukana useita vuosia kestävässä projekteissa veden käytön ja muiden ympäristö-vaikutusten pienentämiseksi Intiassa ja Bangla-deshissa, jotka ovat konsernin tärkeitä tuotanto-maita. Näissä maissa vaatetuotannon osuus vedenkulutuksesta on merkittävä. Better Cotton Initiative -hanke (BCI) Intiassa, Sustainable Water Resource -projekti (SWAR) Intiassa ja Partnership for Cleaner Textile (PaCT) Bangladeshissa ovat esimerkkejä pitkäjänteisistä yhteistyöprojekteista veden kulutuksen ja muiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi vaatetuotannon eri vaiheissa, puuvillan viljelystä kankaiden värjäykseen. Lisätie-toa ympäristöprojekteistamme löytyy sivulta 15 ja yhtiön kotisivuilta.

LUONNON MONIMUOTOISUUS**EN11 Omistetut ja hallinnoidut alueet luonnon monimuotoisuuden kannalta ja EN12 Yhtiön toiminnan vaikutus luonnon monimuotoisuuteen suojelualueilla tai monimuotoisuuden kannalta rikkailla alueilla**

Yhtiön tavaratalot ja myymälät sijaitsevat liikekiinteistöiksi kaavoitetuilla alueilla. Koska kaupalliset toiminnot eivät sijoitu suojelluille tai muuten monimuotoisuuden kannalta rikkaille alueille, konsernin biodiversiteettivaikutukset ovat pienet.

EN15 Uhanalaiset lajit organisaation toiminnan vaikutuspiirissä

Yhtiön suoran toiminnan piirissä ei ole uhanalaisia lajeja. Välillisiä vaikutuksia syntyy myytävien tuote-ten kautta, EN15-indikaattoria koskevista tuote-linjauksista on kerrottu tarkemmin kohdassa

EN26.

EN16 Suorat ja epäsuorat kasvihuone-kaasupäästöt ja EN17 Muut merkittävät epäsuorat kasvihuonepäästöt

Stockmann on raportoinut kasvihuonekaasu-päästöistään vuodesta 2010 ja on parantanut raportoinnin kattavuutta vuosi vuodelta. Kasvi-huonekaasupäästöjen raportointi toimii yhtiössä johtamisen työkaluna ja luo pohjan päästövähennyskohteiden määrittelylle ja vähennystavoitteiden asettamiselle. Vuonna 2013 raportointia ja siihen liittyvien taustatietojen dokumentointia kehitettiin. Raportointi kattaa nyt tavarataloryhmän ja muoti-ketjujen toiminnot kaikissa toimintamaissa lukuun ottamatta franchising-toimintoja. Siltä osin kun mitattua tietoa ei ole ollut saatavilla, laskennan pohjana on käytetty arvioita.

PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut neu-vonantajana vuoden 2013 hiilijalanjäljen lasken-nassa, ja se tehtiin kansainvälisten Greenhouse Gas Protocol -raportointiperiaatteiden (GHG) mukaisesti. Stockmann-konserni raportoi hiilija-lanjälkensä vuosittain myös kansainvälisessä Carbon Disclosure Project -kyselyssä (CDP). Hiili-jalanjälkilaskenta löytyy raportin sivulta 28.

EN18 Aloitteet, toimet ja saavutukset kasvihuonekaasupäästöjen vähentä-miseksi

Stockmannin tavaratalot panostavat Suomessa energiatehokkuuteen vapaaehtoisten toimenpitei-den sekä erilaisten hankkeiden ja sopimusten kautta. Näistä toimenpiteistä ja tehokkuusparan-nuksista epäsuoran energiankulutuksen vähentä-miseksi sekä saavutetuista säästöistä on kerrottu EN5- ja EN7-tunnuslukujen yhteydessä.

Suomen Stockmann-tavaratalot sekä Lindexin

pääkonttori ja monet myymälät osallistuivat maailmanlaajuiseen WWF:n Earth Hour -tapahtumaan sammuttaen julkisivujen, näyteikkunoiden ja tuulikaappien valot tapahtumatunnin ajaksi.

Lisäksi Helsingin keskustan tavaratalo liittyi Helsingin kaupungin Ilmastokumppanuusverkostoon, jonka tavoitteena on luoda yhteistyötä hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.

EN22 Jätteet

Liiketoimintayksiköiden toiminnasta syntyvät jätteet ovat enimmäkseen pakkausjätettä, kuten pahvia ja muovia. Tavarataloryhmässä syntyy myös biojätettä keskuskeittiön, Herkku-ruoka-osaston sekä ravintoloiden ja kahviloiden toiminoista.

Eri toimipaikkojen lajittelutuloksia seurataan kuukausittain ja tavoitteena on pitää sekajätteen määrä mahdollisimman pienenä. Suomen tavaratalot ovat panostaneet jätteiden lajitteluun ja hyötykäyttöön kouluttamalla henkilökuntaa, kehittämällä ohjeistusta ja lajittelukäytäntöjen helppoutta.

Vuonna 2013 kokonaisjättemäärä laski. Sekajät-

teen määrää pystyttiin vähentämään tarkemmalla lajittelulla, ja siten parantamaan hyötykäyttöastetta.

Vuoden 2013 aikana laajennettiin metallin ja lasin keräystä liittämällä uusi Itiksen tavaratalo keräyksen piiriin. Helsingin tavaratalossa aloitettiin uutena jättejakeena kalvo- ja kutistemuovin keräys. Nyt keräystä tehdään kolmessa tavaratalossa ja kolmessa varastossa. Hyvien kokemusten myötä keräyksen aloittamista suunnitellaan myös muissa tavarataloissa.

Suomen tavaratalot ylittivät kunnianhimoisen 95 prosentin jätteiden lajitteluastetavoitteen tuloksella 96,2 prosenttia. Lindexin ja Seppälän pääkonttoreissa ja jakelukeskuksissa on käytössä syntypaikkalajittelu ja jätteistä hyödynnettiin 99 prosenttia.

Jätehuoltojärjestelmät eroavat toisistaan Suomessa, Baltiassa ja Venäjällä, esimerkiksi jätelainsäädäntö, jättejakeiden määrä ja jätteiden loppusijoitus poikkeavat maiden välillä.

Muotiketjujen osalta jäteraportointi koskee pääkonttritoimintoja sekä pääkonttorien yhteydessä toimivia jakelukeskuksia. Lindex- ja Seppälä-myy-

mälät toimivat pääsääntöisesti vuokratiloissa kauppakeskuksissa, jolloin lajittelu ja jätteen hyödyntäminen tapahtuvat kiinteistön tarjoamien mahdollisuuksien mukaan.

EN23 Merkittävät vuodot

Vuoden 2013 aikana ei tapahtunut ympäristöva-hinkoja tai -onnettomuuksia eikä ympäristöasioi-hin liittyviä rikkeitä.

TUOTTEET JA PALVELUT

EN26 Toimenpiteet tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi sekä toimenpiteiden vaikutuksen laajuus

Ympäristövaikutukset huomioidaan kaikessa toiminnassa ja myös tuotevalikoimassa, johon kuuluu omia tuotteita ja tavarataloryhmässä myös kansainvälisiä ja kotimaisia merkkituotteita.

Stockmann-tavaratalot

Stockmann-tavaratalojen tuotetarjonta on laaja,

valikoimissa on yli 1,7 miljoonaa tuotenimikettä. Näiden joukosta löytyy lukuisia mahdollisuuksia tehdä vastuullisia ostosvalintoja. Muodin, kosme-tiikan ja kodintuotteiden alueilta on valittavana luonnonmukaisista ja kierrätetyistä materiaaleista valmistettuja tuotteita sekä tuotteita, joille on myönnetty esimerkiksi joutsenmerkki, energia-merkintä tai Ökotex 100 -merkki.

Stockmann Herkku -ruokaosastoilta löytyy runsaasti luomu- ja reilun kaupan elintarvikkeita. Herkkujen valikoimissa on yli 1 600 luomutuotetta. Suomen Herkuilla on Marine Stewardship Council -sertifikaatti (MSC). Tuorekalatiskaalle osana muuta valikoimaa myytävä MSC-sertifioitu kala on ulkomaista, vastuullisesti kalakantoja vaaranta-matta pyydettyä villikalaa, jonka alkuperä on jälji-tettävissä aina kalan pyyntipaikkaan saakka.

Stockmann edellyttää, että myyjät tunnistavat omalta vastuualueeltaan ympäristömerkittyjä tuotteita ja osaavat tarvittaessa tarjota niitä ympä-ristöasioista kiinnostuneille asiakkaille. Myyjien ympäristömerkiosaamista kartoitetaan vuosittai-sissa auditoinneissa, ja niistä jää merkinnät audi-tointiraportteihin.

JÄTEMÄÄRÄT 2011–2013 (tonnia)

	Tavarataloryhmä, Suomi			Tavarataloryhmä, muut maat			Lindex			Seppälä			Yhteensä		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011	2013	2012	2011	2013	2012	2011	2013	2012	2011
HYÖDYNNETTÄVÄT JÄTTEET															
Pahvi ja paperi	2 199	2 201	2 242	613	536	300	1 234	3 181	1 166	257	277	309	4 303	6 195	4 017
Energiajäte	1 260	1 344	1 227	0	102	ei mitattu	0,1	21	28	15	17	20	1 275	1 483	1 274
Biojäte	2 280	2 310	2 433	410	256	354	0	2	1	4,9	5	5	2 695	2 573	2 794
Muut (kalvomuovi, metalli, lasi)	142	131	81	28	22	26	31	104	83	7,3	4	7	208	260	198
SEKAJÄTE	228	334	484	5 460	7 104	6 115	1,8	0	4	5,7	5	7	5 695	7 444	6 610
VAARALLINEN JÄTE	5,5	10	7	5,5	5	ei mitattu	0,2	1	ei mitattu	1,1	0	0	12	16	7
YHTEENSÄ	6 115	6 330	6 474	6 516	8 021	6 796	1 267	3 307	1 282	291	308	348	14 189	17 972	14 899
HYÖTYKÄYTTÖASTE	96	95	93	16	11	10	100	100	100	98	98	98	60	59	56

Tavaratalojen osalta jäteraportointi kattaa kaikki maat ja toiminnot, pois lukien Stockmann Beauty -myymälät. Venäjän osalta (tavarataloryhmä, muut maat) tietojen saatavuus ja raportointi ovat muuttuneet edellisestä vuodesta. Lindexin luvut kattavat logistiikkakeskuksen ja osan pääkonttitoiminnoista. Seppälän luvut kattavat pääkonttorin ja logistiikkakeskuksen.

Muotiketjut

Lindexissä oli vuonna 2013 myynissä 12,4 miljoonaa kappaletta luomupuuvillasta, Better Cotton -puuvillasta, kierrätyskuiduista tai Tencel-kuidusta valmistettua tuotetta. Lindex lanseerasi lokakuussa uuden miesten LXM-malliston. Malliston tuotteet on valmistettu 95 prosenttisesti ympäristöystävällisistä materiaaleista. Lindexissä tuotteiden raaka-aineena käytetään entistä enemmän Better Cotton Initiative -hankkeen (BCI) puuvillaa, jonka viljelyssä on keskitytty ympäristöhaittojen pienentämiseen ja parantamaan koko yhteisön hyvinvointia. Vuonna 2013 Lindexissä oli myynissä noin 150 000 kappaletta BCI-puuvillasta valmistettua tuotetta. Vastuullisista materiaaleista valmistetut tuotteet kattavat jo lähes 17 prosenttia Lindexin mallistosta. Muotiketjun pidemmän aikavälin tavoitteena on edelleen lisätä näiden materiaalien käyttöä raaka-aineena.

Seppälä on lisännyt parin vuoden ajan luonnonmukaisesti kasvatetun puuvillan käyttöä tuotteidensa raaka-aineena. Vuonna 2013 Seppälän valikoimissa oli 400 000 kappaletta luomupuuvillasta valmistettua tuotetta. Lisäksi valikoimiin kuului 10 000 kappaletta kierrätyspolyesteristä valmistettuja sukkahousuja. Luomupuuvillatuotteiden määrä kaksinkertaistui edellisvuodesta, ja vuoden 2014 tavoitteena on jälleen kaksinkertaistaa myyntiin tulevien tuotteiden määrä, jolloin luomupuuvillatuotteiden osuus on neljä prosenttia valikoimista. Luomupuuvillasta valmistetut tuotteet on merkitty ”Organic Cotton” -tunnuksella.

Tuotelinjaukset

Stockmann-konsernin liiketoimintayksiköt laativat tarpeen mukaan tuotevalikoimia sekä ostotoimintaa koskevia linjauksia. Esimerkiksi eläinten oikeuksien kunnioittaminen on yksi tavarantoimit-

tajillemme asetetuista perusvaatimuksista. Toimitajaohjeistukseen on kirjattu vaatimuksia koskien nahka- ja turkist tuotteita, merinolampaiden kohtelua, eläinten karvaa, höyheniä ja sulkia sekä kosmetiikan eläinkokeita. Koko konsernin omia muotimerkkejä koskevia linjauksia on myös kielto farkkujen hiekkapuhallukselle. Vuonna 2013 linjausta tarkennettiin angoravillan osalta, kun angorakanien kohtelu nousi julkiseksi puheenaiheeksi kansainvälisen eläinoikeusjärjestö PETA:n julkaiseman videon myötä marraskuussa 2013. Nyt Stockmannin omien muotimerkkien valikoimiin otetaan angoratuotteita vain toimittajilta, jotka voivat todistaa angoravillan tarkan alkuperän ja eläinten hyvän kohtelun. Tästä johtuen angoratuotteiden valikoidaan vuodelle 2014 karsittiin merkittävästi. Konsernin muotiketjut Lindex ja Seppälä ovat päättäneet toistaiseksi luopua angoran käytöstä kokonaan.

Stockmannin tavarataloilla on lisäksi voimassa kalavalikoimaa, kananmunia ja trooppista puuta koskevat linjaukset.

Linjauksista löytyy lisätietoa osoitteista stockmanngroup.com ja lindex.com.

EN27 Tuotteiden ja pakkausmateriaalien kierrätys ja uudelleenkäyttö

Tavaratalojen ja muotiketjujen toiminnassa on kiinnitetty huomiota kaiken jätteen vähentämiseen. Tavaratalot lahjoittavat leipätuotteita yhteistyökumppaneiden kautta hyväntekeväisyyteen. Lisäksi Suomen tavarataloissa on aloitettu yhteistyö poistotuotteiden, ylijäämämateriaalin ja vanhojen työvaatteiden sekä myynti- ja toimistokalusteiden uudelleen hyödyntämisestä muutaman yhteistyökumppanin kanssa. Myös Stockmann Beauty -myyjien vanhat työvaatteet lahjoitettiin uusiokäyttöön. Seppälän mallikappaleita ja myynnistä poistettuja tuotteita lahjoitettiin hyvänteke-

väisyysorganisaatioiden kautta hyötykäyttöön. Lindex on jo monen vuoden ajan toimittanut liikkeistä sekä osto- ja tuotesastoilta yli jääneet vaatteet hyväntekeväisyyteen, kierrätykseen tai uudelleenkäyttöön.

Stockmannin tavarataloihin voi palauttaa kannettavia akkuja ja paristoja sekä kotitalouksien sähkö- ja elektroniikkalaitteita, loisteputkia ja energiasäästölamppuja ilman ostovelvoitetta. Lisäksi molemmissa yhtiön liiketoimintayksiköissä kannustetaan asiakkaita kierrättämään erilaisten järjestöjen tai tavarantoimittajien kanssa toteutettujen kampanjoiden avulla. Lue lisää aiheesta sivulta 15.

MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS

EN28 Merkittävät ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkomukset
Vuoden 2013 aikana ei ollut rikkeitä.

KULJETUKSET

EN29 Kuljetuksiin liittyvät merkittävät ympäristövaikutukset

Stockmann-konserniin kuuluu 16 tavarataloa ja yli 700 myymälää. Myymälöiden ketju ulottuu Pohjoismaista Venäjälle ja Saudi-Arabiaan saakka. Palvelemme asiakkaitamme eri maissa ja maitteilla, joten tavaroiden jakelusta myymälöihimme kertyy päästöjä. Tuotevirtojen tehokkaaseen ja ympäristöystävälliseen liikkumiseen kiinnitetään paljon huomiota. Kuljetukset Aasian ostokontto-reista jakelukeskuksiin toimitetaan pääasiallisesti laivarahdina. Lindex on mukana Clean Shipping -projektissa ja edellyttää, että varustamot työskentelevät puhtaamman merenkulun puolesta ja rekisteröivät aluksensa Clean Shipping Index

-rekisteriin.

Kokouksissa hyödynnetään video- ja puhelin-neuvottelulaitteita. Liikematkustuksesta aiheutuviin päästöihin kiinnitetään huomiota ja työmatkoissa suositaan vähäpäästöisiä vaihtoehtoja, esim. Helsingin ja Pietarin sekä Göteborgin ja Tukholman välisissä työmatkoissa käytetään junaliikennettä.

Vuonna 2016 avattavan tavaratalojen uuden jakelukeskuksen arvioidaan merkittävästi vähentävän kuljetusmatkoja pääkaupunkiseudulla. Tavoitteena on pienentää kuljetuksien päästötonneja 20 prosenttia.

Tarkemmat CO₂-päästöt on raportoitu hiilijalanjälkilaskennan yhteydessä raportin sivulla 28.

Stockmann-konsernin ympäristöpolitiikka päivitettiin raportointivuonna ja se kattaa yhtiön omat toiminnot kaikissa toimintamaissa. Ympäristöpolitiikkaan voi tutustua yhtiön kotisivuilla.

STOCKMANN-KONSERNIN HIILIJALANJÄLKI

Kasvihuonekaasupäästöjen raportointi toimii Stockmann-konsernissa johtamisen työvälineenä ja luo pohjan päästövähennyskohteiden määrittelylle ja vähennystavoitteiden asettamiselle. Vuoden 2013 hiilijalanjälkilaskenta kattaa tavarataloryhmän ja muotiketjujen toiminnot kaikissa toimintamaissa pois lukien franchising-toiminnot. Tämä on neljäs kerta, kun Stockmann raportoi kasvihuonekaasupäästöistä koko konsernin toimintojen osalta. Vertailuluvut esitetään kuitenkin vain vuodelta 2012 johtuen merkittävistä muutoksista laskennan laajuudessa vuodesta 2011 vuoteen 2012. Muutokset laskennan laajuudessa on selitetty taulukossa ”Kasvihuonekaasupäästöt 2012–2013”.

PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut vuoden 2013 hiilijalanjäljen laskennassa neuvonantajana. Laskenta tehtiin kansainvälisten Greenhouse Gas (GHG) Protocol -raportointiperiaatteiden mukaisesti. Yhteiskuntavastuuraportin lisäksi Stockmann raportoi kasvihuonekaasupäästöistä kansainvälisessä CDP-kyselyssä.

VUODEN 2013 PÄÄSTÖT

Kehitämme hiilijalanjälkilaskentaamme jatkuvasti. Vuoden 2013 laskenta toteutettiin ensimmäistä kertaa keskitetysti koko konsernin osalta. Samalla raportointikohteiden kattavuutta laajennettiin ja tietojen luotettavuutta parannettiin. Laskentaan otettiin ensimmäistä kertaa mukaan Venäjän jätteet ja myös tuontirahdin raportoinnin osuutta lisättiin. Nämä muutokset näkyvät edellisvuotta suurempina raportoituina päästöinä kyseisissä raportointikohteissa. Suurimmat päästöt syntyivät

ostoenergian, erityisesti sähkön, tuotannosta. Muista päästöistä merkittävimpiä olivat tuontirahdin päästöt ja yksiköiden jätehuolto.

Ostetun sähköenergiankulutus (kWh) pieneni, mutta samalla hiilidioksidipäästöt kasvoivat hie-
man johtuen muutoksesta energiantuottajien tuotantoprofiilissa.

Muotiketjuissa pystyttiin vähentämään arviointitietojen osuutta, koska todellista mittaustietoa sähkönkulutuksesta oli saatavilla enemmän.

Raportoitu lämpö- ja jäähdytysenergiankulutus kasvoi, koska laskenta laajentui kattamaan lämmönkulutuksen Seppälän myymälöissä sekä jäähdytysenergian kulutuksen useammasta kohteesta. Tämä nosti myös raportoitujen päästöjen määrää.

Vuodelta 2013 välillisiä Scope 3 -päästöjä esitetään olennaisilta osilta, ja niistä merkittävimpiä ovat tuontirahdit, jakelukuljetukset ja jätteet.

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT 2012–2013 (tCO₂e)

	2013	2012	Muutos laskennassa vuonna 2013
Suorat päästöt (Scope 1)	206	742	
Oma energiantuotanto	206	742	Laskentaa laajennettu varavoimakoneiden polttoainekulutuksen osalta. Ajoneuvot siirretty scope 3:een.
Ostoenergian epäsuorat päästöt (Scope 2)	75 645	72 759	
Sähköenergia	52 683	50 748	Arviointitietoja korvattu mitatulla tiedolla.
Lämpö ja jäähdytysenergia	22 962	22 011	Laskentaa laajennettu: uusia kohteita sekä lämpöenergian että jäähdytysenergian osalta.
Muut epäsuorat päästöt (Scope 3)	39 058	24 639	
Tuontirahdi	24 272	14 969	Laskentaa laajennettu.
Jakelukuljetukset	4 339	3 393	Ks. 'Vältetyt päästöt'.
Jätteet	4 477	1 350	Laskentaa on laajennettu kattamaan tavarataloryhmän Venäjän, Viron ja Latvian tiedot.
Kylmäaineet	3 175	3 391	
Liikematkustus	2 419	1 536	Laskentaa laajennettu.
Ajoneuvot	376	0	Vuonna 2012 raportoitu Scope 1:ssä.
Vältetyt päästöt	1 983	0	Raportoidaan erikseen. Vuonna 2012 vähennetty jakelukuljetuksista.

SCOPE 1

Suorat kasvihuonekaasupäästöt

- Oma energiantuotanto (varavoimakoneet)

SCOPE 2

Ostoenergian epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt

- Sähköenergia
- Lämpö- ja jäähdytysenergia

SCOPE 3

Muut olennaiset epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt

- Tuontirahdi (itse hankittu)
- Jakelukuljetukset
- Jätteet
- Kylmäaineet
- Liikematkustus
- Ajoneuvot

TALOUDELLISEN VASTUUN JOHTAMINEN JA TUNNUSLUVUT

Stockmann-konsernin toiminta perustuu jokaisessa maassa paikallisiin lakeihin ja säännöksiin sekä on konsernin perusarvojen ja toimintaperiaatteiden (Code of Conduct) mukaista.

Stockmann-konsernin emoyhtiö Stockmann Oyj Abp on listattu NASDAQ OMX Helsingin Pörssissä. Stockmann noudattaa päätöksenteossään ja hallinnossaan Suomen osakeyhtiölakia, yhtiöjärjestyksensä määräyksiä, NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjetta sekä muuta soveltuvaa lainsäädäntöä ja määräyksiä. Stockmann noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) kokonaisuudessaan.

Stockmann Oyj Abp:n ylin päättävä elin on yhtiökokous, joka mm. hyväksyy yhtiön tilinpäätöksen, päättää vastuuvapaudesta hallitukselle ja toimitusjohtajalle sekä valitsee hallituksen jäsenet.

Stockmannin hallituksessa on kahdeksan jäsentä, joista kukaan ei ole päätoiminen ja kaikki ovat yhtiöstä riippumattomia. Enemmistö hallituksen jäsenistä on riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Henkilöstö on valinnut kaksi edustajaa, joilla on hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan, joka johtaa yhtiön operatiivista toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallitus nimittää myös muut konsernin johtoryhmän jäsenet. Tarkempia tietoja Stockmannin hallintotavasta on luettavissa vuosikertomuksesta ja konsernin kotisivuilla, kohdassa Selvitys hallinnointi- ja ohjausperiaatteista (Corporate Governance Statement).

Stockmannin taloudellisista tunnusluvuista

valtaosa julkaistaan konsernin tilinpäätöksessä 2013 (julkaistu 13.2.2014), joka on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti noudattaen myös suomalaista, IFRS-säännöksiä täydentävää kirjanpito- ja yhteisöläinsäädäntöä. Konsernin talousjohtaja ja talousosasto vastaavat konsernin taloudellisesta raportoinnista. Yhtiökouksen valitsevat tilintarkastajat tarkastavat yhtiön kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon. Sisäinen tarkastus tutkii ja arvioi liiketoimintojen, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tehokkuutta. Sisäinen tarkastus toimii erillisenä yksikönä toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi havainnoistaan hallitukselle.

Yhtiön tiedonantopolitiikan tarkoituksena on turvata kaikille markkinoilla toimiville samanaikaisesti, viipymättä ja tasapuolisesti riittävä ja oikea tieto Stockmannista osakkeen hinnanmuodostuksen perustaksi. Kaikki sijoittajietieto julkaistaan osoitteessa stockmangroup.com suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Taloudellisia tietoja julkaitaan emoyhtiöstä ja konsernista kokonaisuutena sekä sen liiketoimintayksiköistä.

Vuodesta 2010 alkaen Stockmann on listattu OMX GES Finland Sustainability -indeksiin. Lisäksi Stockmann on mukana hollantilaisten sijoitusyhtiöiden Kempen Capital Managementin ja SNS Asset Managementin kestävän kehityksen Kempen / Smaller Europe SRI -indeksissä.

Konsernin kansainvälinen toiminta asettaa haasteita myös korruption vastaiselle toiminnalle. Stockmann on laatinut henkilöstölle toimintaohjeet väärinkäytös- ja intressien ristiriitatilanteita varten. Lisäksi Stockmann on perustajajäsenenä

mukana kansainvälisessä lahjonnan vastaista toimintaa edistävässä Transparency Suomi ry:ssä. Kattojärjestö Transparency International toimii 90 maassa.

TALOUDELLISEN VASTUUN TUNNUSLUVUT

TALOUDELLINEN TOIMINTA

EC1 Tuotettu ja jaettu taloudellinen lisäarvo

Stockmann-konsernin toiminta tuottaa taloudellista lisäarvoa yhtiön sidosryhmille ja toiminta-

sekä markkina-alueille. Taloudellisesta lisäarvosta suurin osa menee henkilöstön palkkoihin ja palkkioihin: Stockmann työllisti vuoden 2013 aikana keskimäärin 14 963 henkilöä, jotka ansaitsivat tilikaudella palkkoja, palkkioita ja eläkemaksuja yhteensä 353 miljoonaa euroa. Vuonna 2013 aloitetusta kustannussäästöohjelmasta kerrotaan tunnuslukujen LA1 ja LA2 yhteydessä.

Stockmann Oyj Abp:n osake on listattu NASDAQ OMX Helsingin pörssissä. Osakkeenomistajia oli 59 475 vuoden 2013 lopussa. Stockmannin hallitus on määritellyt osingonjakotavoiteeksi yli puolet varsinaisen liiketoiminnan tuottamasta voitosta. Osinkoa vuodelta 2013 maksettiin

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET SIDOSRYHMITÄIN

Milj. euroa	2013	2012	2011	2010	2009
Lisäarvon tuottaminen					
Asiakkaat	2 041,6	2 118,8	2 006,1	1 830,1	1 702,9
Tavarantoimittajat ja palveluntarjoajat	-1 567,3	-1 610,4	-1 533,8	-1 474,8	-1 380,6
Stockmannin tuottama lisäarvo	474,3	508,4	472,3	355,3	322,2
Lisäarvon jakautuminen					
Henkilöstö	-353,5	-361,0	-348,6	-324,0	-294,6
Osakkeenomistajat	-28,8	-43,2	-35,9	-58,3	-51,2
Rahoittajat	-32,1	-34,2	-34,9	-22,8	-28,4
Julkinen sektori	-22,7	-45,4	-46,4	-33,7	-40,1
Jaettu sidosryhmille yhteensä	-437,0	-483,8	-465,8	-438,8	-414,3
Jätetty liiketoiminnan kehittämiseen	37,2	24,6	6,5	-83,5	-92,0

0,40 euroa osakkeelta.

Osana yhteiskuntavastuutaan Stockmann lahjoittaa vuosittain rahaa yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Hyväntekeväisyyttä ohjaavat lahjoituskäytännöt, jotka löytyvät yhtiön kotisivuilta. Konsernin liiketoimintayksiköt voivat tukea yleishyödyllisiä hankkeita osana kaupallisia kampanjoitaan. Vuonna 2013 Suomen Stockmann-tavaratalot lähtivät mukaan tukemaan Uusi Lastensairaala 2017 -hanketta. Lindex, yhdessä asiakkaidensa kanssa, osallistui jo yhdenentoista kerran Roosa Nauha -kampanjaan. Lisätietoa kampanjoista löytyy sivulta 12.

Stockmannin toiminnasta syntyvän lisäarvon jakautuminen keskeisille sidosryhmille esitetään taulukossa sivulla 29. Yhtiön taloudelliset tunnusluvut ja tilinpäätös löytyvät yhtiön kotisivuilta.

EC2 Ilmastonmuutoksen taloudelliset seuraukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet organisaation toiminnalle

Stockmann pyrkii kaikessa toiminnassaan huomioimaan yhteiskunnalliset vaikutukset ja hyödyntämään mahdollisuudet sekä hallitsemaan riskejä hallituksen vahvistamien riskienhallintaperiaattei-

den ja yksikkö- ja toimintokohtaisten ohjeistuksien avulla.

Vuosi 2013 oli yhtiölle haasteellinen ja yhtiö käynnisti kustannussäästöohjelman alkuvuonna. Jo pidempään jatkunut epävarma talouskehitys vaikutti etenkin Suomen ja Venäjän toimintojen tulokseen. Stockmannin lähitulevaisuuden haasteet liittyvät erityisesti yleiseen taloudelliseen tilanteeseen ja kuluttajakäyttäytymisen muutoksiin.

Vastuullisen kuluttamisen merkitys on kasvanut. Asiakkaamme pohtivat yhä laajemmin tuotteiden alkuperää ja toimitusketjujen vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan. Kiinnostus luomuruokaan ja vastuullisista materiaaleista valmistettuihin vaatteisiin on kasvanut usean vuoden ajan. Tämä luo tilaisuuden vastuullisten tuotteiden valikoimien laajentamiselle. Tämän päivän kuluttajat arvostavat myös asioinnin helppoutta ja erilaisia palvelumuotoja, mikä luo kasvumahdollisuuksia verkkokaupoillemme.

Ilmastonmuutoksen riskien ja mahdollisuuksien kokonaistaloudellisia vaikutuksia yhtiön liiketoimintaan ei ole arvioitu tässä raportissa. Pyrimme huomioimaan ilmastonmuutokseen liittyviä pitkän aikavälin riskejä, joita ovat esimerkiksi energian

hintakehitys ja raaka-aineiden saatavuus, ja etsimme jatkuvasti uusia ratkaisuja toimintamme energiatehokkuuden parantamiseksi.

Varmistaaksemme tuotteiden saatavuuden asiakkaille tarkastelemme raaka-aineiden saatavuutta sekä sitä kautta myös luonnonvarojen riittävyyttä. Omien merkkien suunnittelussa ja hankinnassa on mahdollisuus huomioida jo tuotteen suunnitteluvaiheessa, että valitut materiaalit ja tuotteen valmistus rasittavat ympäristöä mahdollisimman vähän.

EC4 Valtiolta saatu taloudellinen avustus

Stockmann-konserni ei ole saanut valtiolta taloudellista tukea raportointivuonna.

MARKKINA-ASEMA

EC7 Paikalliset rekrytoinnit

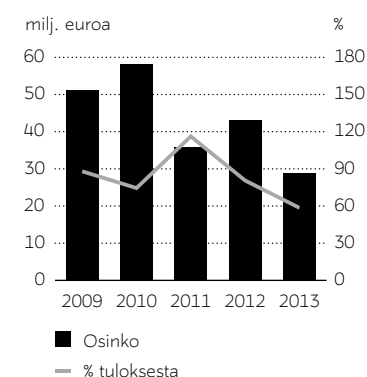
Raportoitu LA13-tunnusluvun yhteydessä.

KILPAILUN VASTAINEN TOIMINTA

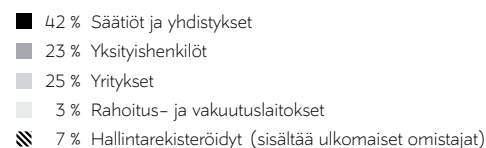
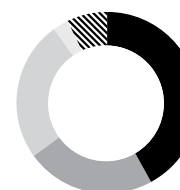
SO7 Kilpailun vastaista toimintaa, kartelleja ja monopoleja koskevat toimet

Ei oikeustoimia eikä sakkoja vuonna 2013.

OSINGOT TILIKAUSILTA 2009–2013

OSAKKEIDEN MÄÄRÄN JAKAUMA 2013

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2013

	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %
1. HTT STC Holding Oy Ab	11,7	10,7
2. Föreningen Konstsamfundet -ryhmä	9,4	15,1
3. Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.	7,6	15,7
4. Niemistö-ryhmä	5,8	9,4
5. Åbo Akademins stiftelse	4,3	6,7
6. Etola-yhtiöt	4,2	6,1
7. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	3,1	0,6
8. Samfundet Folkhälsan i svenska Finland r.f.	2,2	2,7
9. Jenny ja Antti Wihurin rahasto	1,9	2,1
10. Inez och Julius Polins Fond	1,5	0,8

Yhtiön markkina-alueet ja tietoa liiketoimintayksiköistä sivuilla 6–7.

OTA YHTEYTTÄ

Stockmann Oyj Abp

Konserniviestintä
PL 70, 00621 Helsinki
Puh. (09) 121 3089

stockmangroup.com/vastuullisuus

Raporttia ja yhteiskuntavastuuta
koskevat kysymykset ja palautteet:
csr@stockmann.com

YHTEISKUNTAVASTUUN YHTEYSHENKILÖT

Nora Malin
Viestintäjohtaja
nora.malin@stockmann.com

Johanna Stenbäck
Yhteiskuntavastuuasiantuntija
johanna.stenback@stockmann.com

Lindexin yhteiskuntavastuuasiantuntijat:
Linda Skogsberg
Vastuullisuusviestinnän koordinaattori
linda.skogsberg@lindex.com

Seppälän yhteiskuntavastuuasiantuntijat:
Maarit Kautto
Viestintäkoordinaattori
maarit.kautto@stockmann.com

 STOCKMANN
LINDEX
Seppälä

Vuoden 2013 yhteiskuntavastuun raportin kanteen on kuvattu Lindexin Turkissa valmistettu takki sekä Seppälä Organic Cotton -malliston paita, joka on valmistettu Bangladeshissa.

Konsernaviestintä
PL 70, 00621 Helsinki
Puh. (09) 121 3089

www.stockmanngroup.com/vastuullisuus